

Mirties pirkiai

NESIBAIGIANČIOS GINKLAVIMOSI
LENKTYNĖS

BRONIUS AUŠROTAS

Š. m. kovo 1 d. "Time" savaitraštis, ilgame ir išsamiaame straipsnyje supažindino savo skaitytojus su plačiame pasaulyje vykstančiomis ginklavinėmis lenktynėmis ir kas ir kaip šias nelėmtas rungtynes organizuoja.

Verta prisiminti, kad per paskutinius du dešimtmečius nepaprastai išbujojo dvi, gal būt pačios pelningiausios biznio šakos: prekyba ginklais ir narkotikais. Abi prekės yra skirtos žmonėms žudyti: kaip pirmoji taip ir antroji yra mirtinos; tik tos skirtumas, kad naudojant dinamitu užtaisytas bombas, artilerijos šaudmenis, kulkosvaizdžių ar šautuvų kulipkas, kliudyti jie sutvėrimai krinta vietoje. Gi tie kurie naudoja jiems įpirštus narkotikus miršta lėta, gėdinga mirtimi, dažnai pereidami kalėjimų skaistyklas, prieš pasirinkdami platųjį savižudžių vieškelį...

gali imti ir numazinti kainą iki, sakykim, 3 dolerių už statinę. Tuo atveju būtų sudotas didelis smūgis naujam naftos ir jos pakaitalų ieškojimui ar gaminimui. Pavyzdžiui, šiaurės jūros dugne esančių šaltinių eksploatacija yra tokia brangi, kad iš ten gautos naftos savikaina bus apie 6-8 dolerius už statinę. Dėl to administracija siūlo nustatyti tam tikrą ribą, žemiau kurios naftos kainos negalėtų kristi, kad tokiu būdu neatbaidžius ieškojimo. Demokratų pažiūros šioje srityje liko neaiškios.

Administracija ir kongreso dauguma sutinka, kad ūkio sužadinimui turi būti sumažinti mokesčiai. Ne tik ateityje, bet ir už praeit metus, kad tuo galėtų pasinaudoti ir tie, kurie šiais metais gal neteko darbo. Kongresas tik sumažino gražintinų mokesčių sumą iki 200 dolerių. (Prezidentas siūlė 1.000 ribą). Kad mokesčiai bus sumažinti nėra jokios abejonės. Energijos politika pareikalaus daugiau pinigų, nes ji turi būti prieš nemalonumų ir įprasto pragyvenimo standarto kritimą.

Tad kas gi užsiima tokia, tiesiog kriminališka, tarptautine ginklų ir nuodų prekyba, už kurią, kai kuriose valstybėse, net už menkučio pistoleto ar opijumo kapsulės įsigijimą, grėsia ilgamečio kalėjimo bausmė? Čia skaitytojas nesuklys atsakydamas: gi tie penki JT didieji, nuo kurių vetavimo teisės ST posėdžiuose dažnai priklauso tūkstančių žmonių likimas. Tačiau tie visi penki yra akli ir kurti mūsų Tėvynės išsivadavimo pastangoms iš sovietinės vergijos.

Pagal 1974 m. statistikos duomenis tie didieji ginklų prekijai yra buvę: JAV, SSSR, Prancūzija, Anglija ir net nykštukas Izraelis. Pagal išvežtųjų "prekių" vertę SSSR pardavė įvairių naikinimo priemonių už 5.5 milijono dolerių! Tačiau JAV vyravo šiame pelningame biznyje su 136 kraštais, parduodama jiems šių gėrybių už 8.3 milijono dolerių, kas sudarė 46% visos pasaulinės ginklų prekybos balanso. Nuo pirmųjų didžiųjų atsiliko Prancūzija pardavusi 80-čiai valstybių įvairių "kariškų žaislų" net už tris milijonus dolerių; po jos sekė D. Britanija su 1.5 milijono pajamų už tokias pat gėrybes.

Šioje prekių eilėje taip pat neatsiliko Italija, pardavusi už 240.00 milijonų milijonų dol., po jos sekė Kanada pardavusi ginklų, daugiausia savo pietiniam kaimynui — JAV už 100.00 milijonų; gi tokios "šventai" neutralios karalystės, kaip švedija ir šveicarija taip pat įrašė už savo parduotų ginklų aktyvus 75.00 milijonus dolerių. Gi vargšas Izraelis, kuris negali suvesti galų su galais be savo galingųjų turėjų iš JAV, taip pat pasistengė parduoti į JAV ir į kitas 50-tį valstybių įvairių ginklų už 50.00 milijonų dolerių. Gi Meksika ir Nikaragua pirkusios iš Izraelio lėktuvus modelio "ARAVA", galinčius kilti labai mažučiuose, be ilgų bėgimo takų aerodromuose.

Pagal Pentagono statistiką šios trys didžiosios JAV bendrovės pardavė ginklų į užsienius:

1. FMC, Chicagoje, M-113 modelio šarvuotus kariams pervežti sunkvežimius už \$271.8 milijonus;

2. Northrop, Los Angeles, F-5 naikintojus - bombonešius už 220.7 milijonus;

3. Chrysler Corp., Detroit, M-60 A1 modelio kautynių tankus už 220.4 milijonus.

Po šių didžiųjų sekė General Electric B-vė, AMC ir dar penkios įmonės kiekviena jų pardavusios ginklų daugiau kaip už 100 milijonų dolerių.

Kurie klientai ir ką pirko iš SSSR ir Vakarų tiekėjų? Taigi pagal pasaulinę įsigalėjusią modernią strategiją kaip SSSR taip ir jos "mirtinas" priešas JAV pirmoje galvoje ginklavo kraštus, kurie yra priešiški ar SSSR ar JAV užmačioms įgyvendinti. Taip sovietai išvežė savo MIGus-21 ir 23 bei priešlėktuvines raketas SAM-6 ir SAM-7 ir gerus kovos tankus į š. Korėją, š. Vietnamą, Indiją, Siriją, Egiptą ir net Maroką. Pastarajame sovietai nurungė savo varžovą Prancūziją, duodami marokiečiams net 17-kos metų kreditą su vos tik 3% palūkanų; gi tuo tarpu prancūzai negalėjo nusileisti pigiau 12-kos metų kredito ir 7%!

Tuo tarpu JAV išvežė savo šautuvus ir gaubikas į Guatemala ir Paragvajų; greitasparnius lėktuvus į V. Vokietiją ir Braziliją. Lėktuvines raketas (Sidewinder) į P. Korėją ir Italiją; helikopterius į Persiją, Ispaniją ir P. Vietnamą; laivus-naikintojus į Čilę ir t.t. Kiti žymūs ginklų gavėjai yra: Izraelis, Saudi Arabija, Graikija ir Taivanas (buv. Nepriklausoma Kinijos Respublika).

Visi komunistų kontroliuojami kraštai labai slepia savo ginklų pirkimo-pardavimo operacijas. Tačiau Pentagono gan tiksliai žinoma, kad Raud. Kinija išvežė į užsienius ne vien tik opijumą (kurio kasmet parduoda už maždaug du milijonų dolerių), bet taip pat Migus į š. Korėją, š. Vietnamą, Pakistaną ir į kai kurias revoliucijomis susižavėjusias Afrikos valstybes. Nėra jokios abejonės, kad Raud. Kinija pirmąją narkotikų prekyboje, siekdama sužlugdyti Amerikoje gyvenančio jaunimo pasipriešinimo dviasį.

Žinoma, kol tobulės ginklavinės technika ir senieji, kas dešimtmetį, bus pakeičiami naujais ginklais, tai vis atsiras pakankamai pirkėjų, kurie norės pasidžiaugti nors praėjusio dešimtmečio atgyvenusiais "žaisliukais". Gi iš to viso biznio laimės tik turtingieji, o vargdieniai kaip buvo taip ir pasiliks ašarų pakalnėje.

Kr. Donelaičio lit. aukšt. mokyklos "septintokai", mokyklos surengtame Vasario 16 minėjime skaitę temą "Patriotiniai motyvai Vaičaičio ir Maironio poezijoje". Iš kairės: B. Noreikis, V. Vitkauskaitė, L. Narytė, R. Žygaitė, R. Noruštė ir R. Švabaitė. V. Noreikos nuotrauka

ŪKINĖ BŪKLĖ

Energijos problemos sprendimo ieškant

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Praėjusios savaitės pabaigoje demokratai paskelbė savo pasiūlymus ūkiui atkurti ir energijos problemai išspręsti. Senato ir atstovų rūmų įgaliojimų priimti pasiūlymai neturi įstatymo formos ir todėl daugiau yra principai, kuriais norima vadovautis aukščiau minėtas problemas sprendžiant. Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad jei demokratų partija turi abejuose rūmuose patogią daugumą, tai jie ir padiktuos naują ekonominę politiką. Tokia pažiūra tačiau reikalauja pataisos, jei atsiminsime, kad demokratų savo tarpe toli gražu nėra vieningi, ką rodo ir jų dabartiniai pasiūlymai: jie vis dar neturi konkrečios formos. Dėl to galima manyti,

ti, kad palyginti nesunkiai tarp administracijos ir kongreso daugumos gali būti pasiektas kompromisas.

Ir prezidentas, ir kongreso dauguma sutinka, kad JAV turi skubiai sumažinti naftos importą. Ūkiškais ir politiniais sumetimais, kad vėl nesulaukus embargo. Prezidentas tam tikslui įsakė pakelti muitą įvežamai naftai 3 doleriais už statinę. Pakeltas muitas ir kartu siūlomas vidaus gamybos naftos bei jos produktų kainos suvaržymų panaikinimas turėtų sumažinti importą, paskatinti savo krašto gamybą ir privesti

energiją daugiau taupyti. Kad naftos bendrovės per daug neuždirbtų, jų papildomą pelną prezidentas siūlo apdėti specialiais mokesčiais. Tais mokesčiais ir muitais surinktos papildomos sumos valstybės išdui turėtų eiti atgal tautos ūkiui, sumažinant pajamų mokesčius ir remiant naujų energijos šaltinių ieškojimą.

Demokratų sako, kad prezidento pasiūlymai yra nepriimtini dėl to, kad jie visų pirma pabrangins energiją ir tuo pačiu susilpnins ūkinio gyvenimo pulsą. Užtat jie siūlo eiti prie importo sumažinimo palaipsniui, įvedant kvotas ir apdedant mokesčiais tik benzina. Girdi, gali sumažinti automobilio vartojimą, tačiau sunkiau sumažinti apšildymą ar naftos vartojimą chemijos pramonėje. Administracija atsikerta, kad visur galima sutaupyti naftos suvartojimą, jei tam bus akstinas — brangesnė jos kaina. Demokratai tačiau teigia, kad dabartiniu laiku dirbtinas darbo nerūpestingumas buvo 'tyčinis', baudimas griežtesnis.

Bausmės nustato 'draugiškas kolūkio teismas' arba liaudies teismas. Visur viską nusveria kolūkio valdybos nuomonė. Gi kolūkio valdyba yra... vietinės kompartijos skyriaus statytinis kolūkio pirmininkas. Kolūkio pirmininkas nėra renka kolūkiečiai. Tačiau tai yra sovietiniai 'rinkimai'. Pasiūlomas vienas kandidatas į kolūkio pirmininko pareigas, į 'rinkimų' susirinkimą suvartytieji kolūkiečiai tokiu būdu 'išrenka' pirmininką kolūkiui vadovauti.

Pavyzdiniai kolūkio istatai yra režimo ginklas, tikra revolverio tūta, pristatyta prie kolūkiečio kaktos. Šie istatai gali būti labai plačiai aiškinami. Kiekvienas dirbantysis gali būti jais pakaltintas ir netgi kuo sąžiningiausiai dirbantis kolūkietis, rūpestinga melžėja, piktžolių ravėtoja, gali būti pakaltinta kokių nors neprašytų, iniciatyvos stoka, 'aplaidumu', kas atnešė kolūkiui nuostolių. Žalai padengti iš kolūkiečio atlyginimo išskaitomi draugiško teismo nustatyti rubliai.

Atskira pozicija stovi čia paprastai, kriminaliniai nusikaltimai: vagystė arba

JEI KOLŪKIUI PADARYTA ŽALA

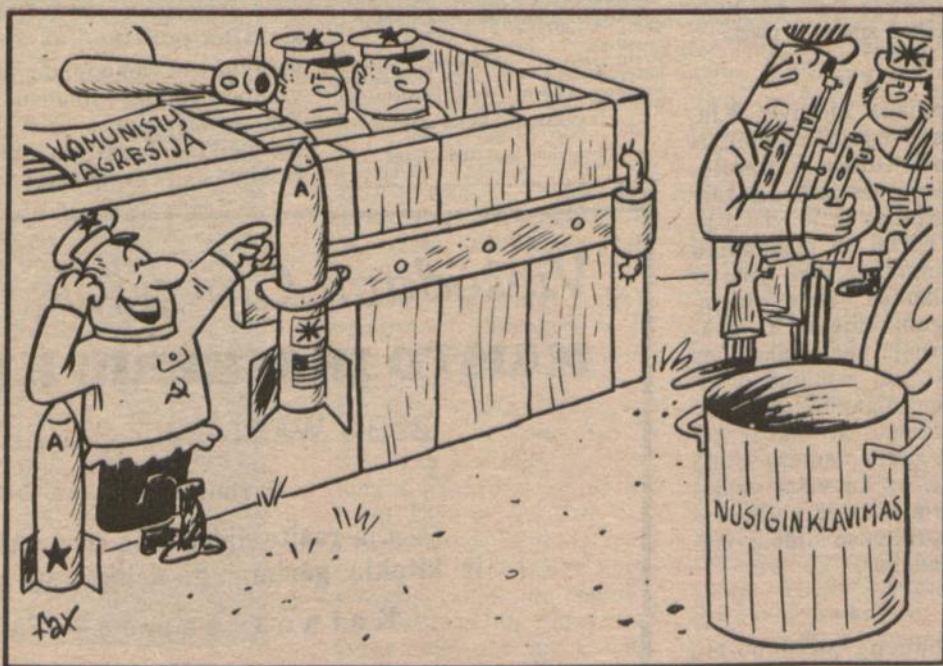
Suvaryti į kolektyvinius ūkius žemdirbiai neturi įgimtą ūkininkų nuosavybės jausmą ir kolūkio turtą, į gyvą ar negyvą inventorių. Kolūkiečio santykis su kolūkio turtu panašus į anekdotišką nusakomą santykį piliečio su 'valdžios' turtu. Viskas tai ne mano ir todėl neprivalu 'valdžios' turto rūpintis!

Šitokio santykio išdavoje sovietinis režimas išleido 'Pavyzdinius kolūkio istatus', kurie persekioja kolūkiečius už "kolūkiui padarytą žalą".

Keisti tie 'pavyzdiniai kolūkio istatai', su jų pagarsėjusiu 13 straipsniu! Kada veikė privatus ūkis, Lietuvoje nepersekioja ūkininko už nuosavam ūkiui padarytą žalą. Tai skambėtų absurdiškai: ūkininko ūkis, jo ir priežiūra ir rūpinimasis savo pragyvenimo šaltiniu. Kada veikė dvarų sistema, dvarponis galėjo žiauriai bausti baudžiauninką už žalą dvaro inventoriumui, už darbą. Tą pat vergovišką santykį su kolūkiu atstatė 'Pavyzdiniai kolūkio istatai'.

Pažiūrėkime, kaip per sekioja kolūkio valdyba savo baudžiauninkus. Trylikasis įstatų straipsnis nurodo, kad kolūkinis baudžiauninkas gali būti baudžiamas netikėtai už vagystę arba kitokią žalą kolūkiniam inventoriumui, bet ir už 'nerūpestingumą darbe'. Nerūpestingai dirbdamas, esą, kolūkietis daro kolūkiui žalą. Už tai iš žem-

(Nukelta į 2 psl.)

-- Pradėkime nuo skląsčio ištraukimo!...

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

ANTANAS LAUKAITIS

Vasario 16 Adelaidėje

Lietuvos Nepriklausomybės 57-ji sukaktis buvo pradėta vėliavų pakėlimu Lietuvių Namų sodelyje ir Liet. Kat. Centre, po to atlaikant šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldas už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, kurių metu organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis.

Pats minėjimas prasidėjo Lietuvių Namuose, atidaromąjį žodį pasakant Apylinkės V-bos pirmininkei B. Mikužienei. Šiai progai pasakaita skaitė V. Neverauskas. Minėjimo tolimesnėje dalyje sekė abiturientų pagerbimas. ALB Moterų sekcijos pirmininkei R. Bajorūnienėi iškvietus praeitų metų septynis buvusius abiturientus, juos gražiai pasveikino ir įteikė po lietuvišką knygą Moterų Sekcijos valdybos narė dr. J. Maželienė.

Lietuvių Nepriklausomybės minėjimo proga sveikino ir gražius linkėjimus išreiškė latvių, estų, ukrainiečių ir Pabaltiečių Moterų S-gos atstovai. Iškilmingas minėjimo aktas buvo baigtas vėliavų nuleidimo ceremonijomis, kurias atliko ramovėnai, po to sugiedant Tautos himną.

Meninės minėjimo dalyje, Adelaidės teatras Vaidila pakartojė A. Kairio tragediją "Šviesa, kuri užsidegė". Ir ši kartą, kaip ir Lietuvių Dienų metu šis pakartotas veiklas buvo atliktas labai gerai ir ypatingai tik šiam iškilmingam minėjimui.

NSW valstijos ministeris tautybių reikalams Mr. S. Mauger, vasario 13 dieną Sydnejuje buvo sušaukęs spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo tautybių ir australų spaudos atstovai, jų tarpe ir bendruomenės laik-

Jeį kolūkiui...

(Atkelta iš 1 psl.)

vandalizmas. Tačiau ir čia įstatai sumaišo nusikaltimo ir blogo darbo sritis. Pav. kalbant apie gyvulių ar paukščių vagystę, kartu kalbama ir apie nuostolius, padarytus "nunykus paukščiams, triušiams ir kitiems gyvuliams". Tuo tarpu gyvulio kritimą tiktu nukelti į darbo 'aplaidumo' sritį, į nerūpestingumą sritį. Įstatuose tai kriminalinis nusikaltimas, lygus grobimui arba vagystei!

Specifinis, žmonių badmi-riavimo sukeltas, yra nusikaltimas apsodinus arba apsėjus kolūkinės žemės sklypelį greta savo asmeniško sklypelio. Pavyzdžiui, didelį yra grobstymo kolūkinį turtą nusikaltimas, kada kolūkietė praplatusi lysvė kokią porą pėdų į kolūkio žemę ir tos lysvės galą apsodins savo naudai. Čia ekspertai nustato tos kolūkietės grobstymo tūrį, atima kolūkio žemėje užderėjusį produktą ir baudžia narsią baudžiauninkę.

Kartais kolūkio valdyba perduoda žolės bylą prokuratūrai. Tada veikia baudžiamieji įstatymai, "Pavyzdiniai kolūkio įstatymai" užleidžia savo veikimo sritį prokuratūrai, kurios dispozicijoje areštas, kalėjimas ir kalnimo vietos plačiuose gu-laguose.

Suvaryti ir kolūkių žemdirbiai atsidūrę senųjų dvarų baudžiauninkų padėtyje. Tačiau, baudžiaivai pridengti, režimas klaidinančiai reklamuoja žmonių savanoriškumą gyventi ir dirbti kolūkiuose. Kolūkiečių klasė turi savo atskirus pasus, kurie prirakina žmones prie kolūkinių kumetynų.

rašio redaktorius Vincas Kazokas. Savo žodyje minis-teris paminėjo esamus ateit- vių sunkumus ir visiems priminė, kad yra sudarytas prie ministerijos specia- lus komitetas pagelbėti ateiv- iams, ypatingai profesio- nals ir paskirų sričių specia- listams. Jis labai gražiai pa- gyryt tautybių kultūrinį in- šą ir jų aktyvumą, primin- damas, kad šį viską reikia vyriausybei ypatingai remti ir naujesiems ateiviams pagelbėti. Šioje konferenci- joje buvo atsilankęs ir šios valstijos premjeras Mr. T. Lewis.

Newcastle mieste nors gy-vena ir nedaug lietuvių, ta- čiau šio miesto Apylinkės V-ba yra užsakiusi Ameri- koje leidžiamą 'Encyclope- dia Lituanica' šio miesto valstybinei bibliotekai ir jau čia randasi jos trys tomai. Šiai bibliotekai yra pado- vanota ir daugiau knygų anglų kalba ir jomis yra ga- na nemažas susidomėjimas.

Siame Newcastle mieste, beveik pačiame centre, la- bai gražų ir didelį 'George Hotel' turi lietuviai Jonas ir Marija Statkai, kurie akty- viai prisideda ir prie lietu- viško gyvenimo, reikalui esant apgyvendindami ir iš- kitur atvykusius tautiečius svečius. Prieš Kalėdas jie pragyveno net du bandy- mus apliešti jų pinigų ka- są, tačiau jų greita orien- tacija ir sumanymas vagius labai greitai išvijo iš hote-lio.

Sydnejaus Lietuvių Klu- bo vedėjo sūnus, geras ko- vietis tinklininkas inžinie- rius Vitolis Stašionis prieš šventes išvyko į Ameriką ir vėliau dviems mėnesiams į Nepalo valstybę. Jis buvo pakviestas vienos amerikie- čių firmos kaip specialistas elektroninių prietaisų instali-avimui. Ši firma Nepalo valstybėje stato didžiulį ae-rodromą.

Kitas Sydnejaus, giliųjų vandenų matavimų ir apskai- čiavimų specialistas, mūsų žinomas rašytojas ir poe- tas J. Janavičius buvo pak- viestas trims mėnesiams padaryti N. Gvinėjos spe- cialius kalnų ežerų ir upių iš- matavimus. Jo darbovietė Sydnejuje jį, kaip ypating- gą šiems darbams žmogų 'paskolino' N. Gvinėjai. Iš- skrisdamas jis savo priete- liams pasakė: "Jeigu mane kur nors N. Gvinėjos džiung- lėse laukiniai, kaip Ameri- kos Rockefellerį suvalgys, tai jūs draugeliai, jų ta- buvsi 'skanėstą' nors austra- liškų vynelių aplaistykite." Tikėjimės, kad mūsų šiam ultra moderniam poetui, pa- remtam graikiškųjų galvo- senų idėjomis, viskas gerai baigsis ir jis į savo moder- niąją poeziją įves ką nors laukiniškai žmogėdriško.

Sydnejaus Lietuvių Klu- bas padovanojo Sydnejaus 'Aušros' tuntui didžiulę, 110 dol. vertės palapinę. Lie- tuvių Klubas ir jo visi val- dybos nariai su pirmininku Vyt. Simniškiu, yra ypating- ai palankūs visoms jauni- mo organizacijoms ir kiek- viena proga neatsisako juos paremti, kai jaunimo orga- nizacijų renigami klube pasi- linksminimai ar baliaį visu- suomet gauna nemažą klubo paramą, už ką visai valdy- bai, pirmininui ir klubo ve- dėjui, priklauso didelė jau- nųjų padėka.

Melbourne savo 65-rių metų sukaktį atšventė ži- nomas vietos ir visos Aus-

tralijs lietuvių veikėjas Jo- nas Meiliūnas. Gimęs Bir- žų apskrityje, Aušros gim- naziją baigęs 1928 metais, jis įstojo į Dotnuvos Žemės Ūkio Akademiją, kurią bai- gė 1933 metais. Studentu būdamas, priklausė Jauno- sios Lietuvos korporacijai, dalyvavo įvairiose studentų draugijose ir buvo Studen- tų Atstovybės pirmininku. Baigęs akademią, dirbo ra- jono agronomu ir nuo 1937 metų buvo Žemės Ūkio rū- mų vicedirektorius. 1944 metais jis pasitraukė į Aus- triją ir 1949 metais į Aus- traliją. Nuo pat pirmų atvy- kimo į Australiją dienų, jis įsijungė į mūsų lietuvi- šką organizacinę ir bendruo- meninį gyvenimą. Jis daly- vavo ir yra aktyvus vietos bendruomenės narys, daug- kartinis Krašto Tarybos at- stovas, Kultūros Fondo veik- lus narys, buvęs Melbourne Lietuvių Klubu valdybos narys, apylinkės pirminin- kas, Viktorijos Baltų Tary- bos atstovas ir šiuo metu Australijos Lietuvių Fondo pirmininkas. Be visų kitų daugybės lietuviškų darbų, kuriuos visada suaktyvini- ninkas atlieka su didžiausiu sąžiningumu ir pasišventi- mu, jis yra ir didelis spau- dos mėgėjas, bei jos bend- radarbis, nuolatiniškai skaity- damas ir Dirvą. Savo taip gausiam ir daug laiko užimančiame lietuviškame visuomeniniame darbe jis turi ir puikią pagelbininkę namuose, tai žmoną Sofiją. Jie yra išauginę du sūnus, kurie taip pat aktyviai ir gražiai dalyvauja vietiniame Melbourne lietuviškame gy- venime. Vyresnis Jonas yra lietuvių kalbos mokytojas Viktorijos valstijos Švietimo Departamento lietuvių kal- bos kursuose.

Sveikinant mūsų nepa- vargstantį ir dinamišką en- ergijos pilną, šį didįjį Aus- tralijs lietuvių veikėją, jo garbingų 65-rių metų sukak- tuivy proga, norisi jam ir ateityje palinkėti daug svei- katos ir energijos, kad jo taip reikšmingi darbai, ypa- tingai Lietuvių Fondas Aus- traliijoje, sužydėtų gražiaus-iais pasisekimo žiedais.

Adelaidėje Juozo Lapšio iniciatyva, Vasario 16-sios minėjimo išvakarėse per vie- ną radijo stotį buvo ilgą lai- ką transliuojama lietuviška muzika, ją palydint kome-ntarais.

Adelaidėje skulptorė Ie- va Pocienė dalyvavo su savo kūryba laikraščio The Ad- vertiser' suruoštoje 'Open Air' parodoje.

Tautinių šokių grupės Adelaidėje vadovė Rūta Bielskytė ir Milda Staugai- tė baigė Flinders universi- tetą ir tapo kvalifikuotos mokytojos. Dėl darbo pas- skyrimo ir naujų studijų 'Žilvino' tautinių šokių vado- vė R. Bielskytė iš šių parei- gų pasitraukė, kas grupei atnešė didelį nuostolį.

WANTED 1ST CLASS SKILLED ELECTRIC MOTOR REPAIRMEN Skilled in all phases of electric motor repairing. Profit sharing, retirement program, hospitalization insurance. Relocation expenses allowed, stock participation available.

HARRISON ELEC INC. P. O. Box 531 Michigan City, Ind. 46360 (16-19)

POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIO IŠVADOS

Politinių studijų savaitga- lis, suorganizuotas Lietu- vių Fronto Bičiulių Los An- geles sambūrio, įvyko 1975 m. sausio 25-26. Jame pas- kaitas skaitė arba praneši- mus padarė St. Barzdukas, Bern. Brazdžionis, Ž. Brin- kienė, J. Gliuda, dr. J. Glau- dys, jr. J. Kojelis, L. Ko- jelis, Simas Kudirka, dr. F. Palubinskas, J. Pažėraitė, kun. K. Pugevičius, L. Valiu- kas, V. Vidugiris ir dr. J. Žmuidzinas. Išskeltais kla- simais pareiškimus darė gausi auditorija.

Išvadų komisija, suside- danti iš E. Arbo, dr. Z. Brinkio, dr. J. Juodeikos, J. Kojelio pirm., P.A. Rauli- naičio ir dr. P. Pamataičio, iš paskaitose, pareiškimuo- se bei pranešimuose iškel- tų minčių ir siūlymų daro sekančias išvadas:

1. Lietuvių visuomenės tautiškam solidarumui ug- dyti ir politinės lietuvių veiklos praktikai įdiegti vi- sose lietuviškose bendruo- menėse organizuoti politi- nių studijų savaitgaliai.

2. Visuomeninėje lietuvių veikloje atsisakoma autori- tetinio principo ir pasiduo- dama daugumos valios sprendimams. Demokratijo- je daugumos valia parei- škama visuotinių balsavimų keliu.

Demokratinės idėjos puo- selėjamos spaudoje, visuo- menėje ir kasdieniniame gy- venime.

3. Demagogija ir aroga- nija -- didžiausi demokrati- jos priešai. Tad kiekvienam lietuviui puoselėtina pagar- ba, pasitikėjimas ir meilė, o tolerancija kiekvieno lie- tuvio nuomonei. Diskusijos vestinos aukščiausio džen- telmeniškumo ir krikščio- niškos pakantos dvasioje, niekad nepažeidžiant tiesos ir teisingumo.

4. Lietuvių išeivijos tau- tinė misija glūdi kultūri- nės ir politinės veiklos sin- tezėje. Tad pasisakant prieš politinės veiklos suvulgari- nimą, pasisakyti ir prieš tos veiklos nuvertinimą. Ban- dymai politinę veiklą prieš- pastatyti kultūrinei veiklai išplaukia iš intelektualinio seklumo ir lietuviškoms pro- blemoms nejautrumo.

5. Visame laisvajame pa- saulyje Lietuvos laisvinimo veiklai vadovauja VLIKas.

VLIKą sudarančios gru- pės savo vadovybes regu- liariai išrenka demokratinio būdu, nes garbingas atsto- vavimas pavergtai tautai ipa reigoja, kad tos vadovybės būtų sudaromos teisėtai ir demokratiškai.

Organizuoto savo gyveni- mo negalinčios turėti gru- pės jungiasi su kitomis po- litiškai artimomis grupėmis.

6. Lietuvių Bendruome- nė ir toliau savo vadovy- bes išsirenka demokratiš- kai, rinkimų reikalui suda- rydama tikslus narių sa- rašus. LB apylinkių pirmi- ninkams nustatyta tvarka suteiktinos pilnos Tarybos narių teisės.

7. Amerikos lietuviuose siektina politinės akcijos vienybės su vienu fondu lais- vinimo veiklai finansuoti. Kol to nepadaryta, laisvini- mo veiklai finansuoti aukų rinkimas organizuotinas

kaip, kad kiekvienas auko- tojas galėtų pareikšti savo valią ir auką nukreipti į savo pasirinktą centrą.

Kiekvienas lietuvis jaučia pareigą vienos dienos uždar- bį aukoti laisvinimo reika- mas.

8. Detantes dvasios ne- geistinėms pasekmėms už- bėgti už akių, JAV vyriausy- bei ir Kongreso nariams itaigiai pristatytina 89-to Kongreso priimta H. Con. Res. 416. Tai vienas iš stip- priausių ginklų Amerikos vykdomai Lietuvos okupaci- jos nepripažinimo politikai užtikrinti. Ši rezoliucija pri- statytina ir kitų valstybių vyriausybėms.

Laisvojo pasaulio komu- nistinės ir prokomunistinės partijos informuotinos apie komunizmo priedangą vyk- domą rusų imperializmą. Ruoštinai planai ir kitiems netikėtumams užbėgti už akių.

9. Ryšiai, reiškiant re- zistencinį solidarumą su pa- vergusia tauta, skatintini. Jie su Lietuvos lietuvių palai- komi 1974 m. spalio 26-27 veiksmų konferencijos pri- imto sutarimo dvasioje.

10. Sukūrimas vieno Ame- rikos lietuvių (ar baltų) in- formacijos centro -- tai didžioji būtinybė.

Kol toks centras nesu- organizuotas, kiekvienoje vietovėje steigini pastovūs informacijos taškai, į ku- riuos, reikalui iškilus, galė- tu kreiptis amerikiečiai ko- respondentai; su jais už- megstinos asmeniškos pa- žintys.

Laisvinimo veiksmų pa- reiga parūpinti profesio- naliai paruoštos informaci- nės literatūros apie Lietuvą. Šioje srityje nedovanotina! apsilieista.

11. PLJ Sąjunga, Lietu- vių Studentų Sąjunga, atei- tininkai, skautai, neolitanai ir kitos jaunimo organiza- cijos Lietuvos laisvinimo darbus integruoja į savo or- ganizacinės veiklos progra- mas.

Kiekviename universite- te, kur yra bent keli lietu- viai studentai, organizuoti- nos lietuvių studentų drau- gijos.

12. Ruošti savus profesio- nalus žurnalistas, kurie ga- lėtų užimti žinių agentūrų, radijo, televizijos, spaudos štabuose atsakingas pozici- jas. Kovai už laisvę užsite- sus, jų reikšmė gali būti be- galo didelė. Gabiems stu- dentams žurnalistams skir- tinos stipendijos.

Jaunimas ragintinas stu- dijuoti humanitarinius moks- lus.

13. Lietuvos laisvinimo kovoje siekiant išnaudoti lie- tuvišką potencialą, pirma rei- kia žinoti, kokį potencialą turime. Lietuvių Bendruo- menės iniciatyva telkinti asmenys, kurie galėtų, norė- tų ir pajėgtų paveikiai lais- vinimo uždavinius vykdyti. Pasiūlytina žmonių su vi- zijomis ir naujų planų pasiū- lymais.

14. Įtakingu draugu lais- vajame pasaulyje Lietuvos laisvės reikalui įgyjimas -- tai vienas iš realiųjų politi- nės veiklos uždavinių. Tam tikslui prie VLIKo organi- zuotina speciali komisija.

15. Lietuviai katalikai re- mia organizuojama Ameri- kos Lietuvių Katalikų Tar- nybą, siekiančią pasitarnau- ti lietuviškoms parapijoms ir talkinti lietuviams kuni- gam pastoracijos darbuo- se.

Išvadų komisija

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSIŁANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKUNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išleina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

SOVIETINĖ PROPAGANDA BUITIES MUZIEJUJE

Aštuoniasdešimtmame kilometre, šalia Rumšiškių prie Vilnius-Kaunas greitkelio, parinko 175 hektarų plotą. Šiame plote įsteigė Buities muziejų atvirame ore. Sodybų kompleksai, atskiri pastatai – atstovauja keturis etnografinius sektorius: Aukštaitiją, Sūduvą, Dzūkiją ir Žemaitiją.

Buities muziejaus atvirame ore sumanymas gimė Nepriklausomoje Lietuvoje. Tada į Žemės ūkio Parodos rajoną buvo suvežta nemažai įdomių, senų pastatų. Tai buvo sunkūs pasaulinės depresijos metai, todėl Buities muziejaus projektas negalėjo būti įgyvendintas visu sumanymo pločiu. Zoologijos sodą pavyko įsteigti geriau. Tačiau ir iš vieno, ir iš kito, dabar išaugo jau platesnės apimties institucijos. Prie muziejaus projektavimo buvo pritraukti architektai ir etnografai, nepamirštant ir kompartijos propagandininkų. Šių, pastarųjų, spurdėjimas neišvengiamai iškreipė mokslinį didelio sumanymo objektyvumą ir Buities muziejų paverčia bolševikinės propagandos lizdu.

Žurnale 'Kultūros barai' nr. 6, tilpo iliustruotas reportažas apie šį idmų muziejų. Nuotraukos rodo erdvius muziejinius plotus, atkurtus sodybų kompleksus, įvairias etnografines detales. Etnografai, istorikai ir kraštotyrininkai padėjo daug darbo tokiam sumanymui realizuoti.

Kaip žinia, sovietinėje santvarkoje kraštotyrininkas yra 'pavojaingas' ir partinės priežiūros reikalingas elementas. Partija seka, kad perdidelis kraštotyrininko entuziazmas nedvelktų 'šovinizmu', perdėta savo krašto praeities adoracija, marksistinių tezių apie istoriją primiršimu. Daug kraštotyrininkų pakaltinta 'smulkiaburžuazinių' požiūriu i tautodaile, i senos buities objektus. Savaimė suprantama, kad toks kompartinis sekimas pasiekė savo viršūnę, stebint lietuvių kraštotyrininkų projektus Buities muziejaus eksponatų parinkime. Istorinė tiesa

iškreipė kita linkme. Buities muziejuje vis kartoja melagingas tvirtinimas: esą 'Lietuvos liaudis' atkakliai ir visą laiką kovojusi dėl... sovietinės santvarkos, dėl susijungimo su Msk-va!

Į Buities muziejų tyčiomis suvežė pastatus, kurie turi kokią nors tiesioginį arba pramatytą ryšį su senu kompartijos pogrindžiu. Tokiuose pastatuose išstatyti kompartijos pogrindžio darbo eksponatai, šūkliai, vėliavos, šapirografai ir kt. Pav. iš Šunskų apylinkės Užbalių kaimo atvežtas didelis svirnas, kuriame, esą, 1918 metais rugsėjo 15 dieną įvyko kompartinė konferencija. Svirnas restauruotas ir atrodo kaip naujai statytas. Toje kompartijos konferencijoje bolševikai, 95% kitaudčiai, nutarė vadovautis Rusijos bolševikų programa, kas reiškė išjungimą į Rusijos bolševikiją.

Korespondentas rašo: "Muziejus numatė tirti pažangiasias lietuvių liaudies tradicijas, papročius, propaguoti liaudies kultūros pasiekimus, naudoti juos komunistinės visuomenės kūrimui".

Visame 'Kultūros barų' rašinyje jaučiama akla baimė žodžiui 'tauta'. Visur tas žodis pakeistas bolševikams priimtiniu žodžiu 'liaudis'. Tačiau 'liaudis' yra, pagal 'Dabartinės lietuvių kalbos žodyno' definiciją: visi kurios nors šalies gyventojai. Tad, gali būti 'Lietuvos liaudis', kurios sudėtyje bus tautinės mažumos, bet negali būti 'lietuvių liaudies', kaip analfabetiškai ir bolševikiškai dėsto 'Kultūros barų' bendradarbis.

Šis momentas itin būdingas visai terorizuojant rūpestingus kraštotyrininkus: kraštotyrininkai gali domėtis 'lietuvių liaudies' daile, bet, gink Dieve, negali pamilti 'lietuvių tautos' etnografiją.

Šios režiminės nepakantios istorinei tiesai ženkle sukurtas didelis objektas: Buities muziejus atvirame ore.

Garbė lietuviams krašto

PROF. GEN. STASĮ DIRMANTĄ PRISIMINUS

JONAS ŠVEDAS

Š.m. sausio 26 d. Chicagos lietuvių visuomenėje pasklido skaudi žinia, kad staiga mirė buvęs Lietuvos Krašto Apsaugos Ministras ir Lietuvos Vytauto Didžiojo Universiteto Statybos Fakulteto Dekanas Prof. Gen. Stasys Dirmantas, daugelio ir kitų mokslinių ir visuomeninių organizacijų pirmininkas, garbės pirmininkas, garbės narys, narys.

Velionis buvo plataus akiračio intelektualas. Jo šviesus protas, jautri širdis, tvirta valia, tautos ir žmogaus meilė, pareigingumas, darbštumas, draugiškumas ir kitos dvasinio aristokratizmo savybės žavėjo visus. Jis iki pat mirties buvo gana judrus, pozityvus ir nuoširdžiai siejoji visokeriopą lietuvišką veiklą. Be savo pagrindinių inžinerijos ir karybos specialybių, jis ypačiai domėjosi istoriniais dalykais. Savo daugiopioje ir aktyvioje veikloje jis visada turėdavo pozityvių siūlymų dabarties ir ateities veiklai ir rūpindavosi jų įgyvendinimu. Jo bėkompromisinis nusistatymas Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo reikalais buvo akivaizdžiu pavyzdžiu ne tik jo ginklo broliams, bet ir visiems lietuviams.

Velionis mylėjo, gerbė ir respectavo visokių pažiūrų lietuviai. Tad ir atsiveikinti su juo sausio 29 d. susirinko didelė įvairių profesijų žmonių minia, kuri negalėjo sutilpti nemažoje Mažeikos-Evans laidotuvių koplyčioje.

Atsisveikinimui vadovavo jo ginklo brolis LKVS Ramovės Centro Valdybos pirmininkas Gen. Štabo pulkininkas K. Dabulevičius. Jis, reikšdamas nuoširdžią užuojautą šeimai ir artimiesiems, apibūdino velionį šitaip:

"Jei kalbama apie žmogų, kuris plačiai yra pasireiškęs, daugiau nuveikęs, sakoma, kad jis buvo šakota asmenybė. Šis išsireiškimas labai tinka mūsų gražiosios Žemaitijos sūniui velioniui prof. gen. St. Dirmantui.

Velionis gimė 1887 m. lapkričio 2 d. Raseiniuose. Mokėsi Skaudvilėje, Šilalėje, Varšuvoje, Vilniuje ir Mask-

tyrininkams, kurie esant sovietinio teroro sąlygoms ryžosi išgelbėti nuo pražūties 133 etnografiniai-istorinės reikšmės pastatus.

Šia proga tenka prisiminti, kad tūkstančiai senų pastatų sunaikinta tiesiant melioracijos griovius, suvarant žmones i kolūkinius barakus. Griuvo daug tokių retų pastatų dėl neleidimo juos remontuoti, dėl bolševikinės neapykantos senajai lietuvių tautos buičiai.

voje, savo studijas apvainkuodamas geodezijos inžinie

riaus diplomu 1914 m. Po trumpo darbo savo specialybėje, buvo mobilizuotas Rusijos armijon, kurioje, įsigijęs karininko laipsnį, dalyvavo I pasauliniame kare artilerijos karininku, o vėliau – prie pozicinio karo įtvirtinimo darbų inžinerijos daliniuose.

Kilus Rusijos revoliucijai, velionis atsipalaidavo iš irsantčios Rusijos armijos ir 1918 m. grįžo Lietuvon. Čia, po trumpų varžybų tarp kelių žinybų dėl kvalifikuoto asmens, laimėjo karo žinybą. Ir tas laimėjimas savaimė suprantamas, nes tuo metu lietuvių tauta kovojo dėl savo laisvės ir nepriklausomo gyvenimo ir buvo reikalinga karių.

1919 m. vasario mėn. velionis St. Dirmantas pradeda karo tarnybą Karo mokykloje vyr. artilerijos, vėliau ir topografijos lektorium. Vėliau eina mokymo dalies vedėjo ir mokyklos inspektoriaus pareigas. Avansuodamas užimamose pareigose ir kildamas laipsniais, jis eina pareigas Karo Technikos Kursų, Karo Mokslo Valdybos, Technikos Skyriaus ir Vytauto Didžiojo Aukštųjų Karininkų Kursų Viršininko.

Jam būnant Aukštųjų Karininkų Kursų Viršininku, nugalint visus sunkumus, jo pastangomis pastatomas išpuodingas paminklas Vytautui Didžiajam, Lietuvos Karo Genijui, pagerbti. Tas paminklas tikrai liudijo didingos lietuvių tautos praeitį ir buvo rakštis mūsų priešų akyse, todėl ir neuostabu, kad dabartinis Lietuvos okupantas pasirūpino tą paminklą sunaikinti.

Velionis, būdamas karo tarnyboje, be savo tiesioginių pareigų lektoriavo įvairiose mokyklose bei kursuose, dėstydamas artileriją, topografiją, topometriją ir geodeziją. Be to, rašė konspektus, vadovėlius ir dalyvavo karinėje spaudoje.

1933 m. velionis išėjo atsargon, jau pulkininko laipsniu. 1935 m. Lietuvos Respublikos Prezidento aktu vėl pašukiamas karo tarnybon ir skiriamas Krašto Apsaugos Ministru. 1938 m. išeina atsargon brigados generolo laipsniu ir grįžta prie savo pamėgto darbo Lietuvos universitete.

Už nuopelnus Lietuvai velionis buvo apdovanotas: DLK Gedimino II 1., Vytauto Didžiojo III 1., Prancūzijos Respublikos Garbės Legijono II 1., Latvijos 3-ju žvaigždžių I 1. ordinais ir Lietuvos nepriklausomybės medaliu. Išeivijoje – Ukrainiečių Petliūros Karo Kryžiumi, kaip kovotojas už pavergtųjų tautų išlaisvinimą, vienintelis asmuo iš ne ukrainiečių tarpo.

Kaip Lietuvos nepriklausomybės laikais, taip ir pasitraukęs priverstom emigracijon, velionis nesėdėjo sudėjęs rankas. Vokietijoje dirbo įvairiose organizacijose, dėstė mokyklose, rašė spaudoje.

1950 m. atvykęs į JAV, apsigyveno Chicagoje ir čia tuoj pat įsijungė i lietuvių organizacinę, mokslinę ir kultūrinę veiklą. Daug laiko ir plačiai reikšėsi LKVS Ramovės veikloje. Nuo sąjungos įsikūrimo jos narys, o nuo 1959 m. jos pirmininkas. Sulaukęs 86 m. ir karts nuo karto jausdamas negalavimus, 1974 m. gegužės mėn. ramovėnų skyrių atstovų suvažiavime atsistatydino ir atsisakė toliau kandidatuoti. Tačiau ir pasi-

A. A. Prof. Gen. Stasys Dirmantas

traukęs iš s-gos vadovybės, jos reikalais rūpinosi ir siejoji.

Velionis St. Dirmantas, turėdamas didelį gyvenimo patyrimą, aukštą intelektą ir būdamas nepaprastai darbštus, buvo tuo varikliu, kuris visą laiką stūmė organizacijos darbą pirmyn, kiek šiose sąlygose yra įmanoma. Rūpinosi nepriklausomybės kovų aprašymu, rašė Karo žurnalui ir ragino kitus rašyti, rėmė karinio turinio knygų leidimą, skyrė premijas už geresnius straipsnius Karyje. Daug padėjo pastangų kad Tėvų Jėzuitų rajone būtų pastatyntas Laisvės Kovų Paminklas ir būtų atkurtas Lietuvos laisvės kovų muziejus. Gyvendamas savo dukros bei žento Dr. V. Šimaičio rūpestingose globoje ir būdamas pensininkas, paskyrė 500 dol. auką LLK Muziejui, tapdamas pirmuoju to muziejaus mecenatu. LKVS Ramovė išrinko prof. gen. St. Dirmantą s-gos garbės nariu už nuopelnus s-gai, o LLK Muziejus garbės pirmininku.

Visa tai, kas čia apie velionį pasakyta, nėra nei jo biografinė nei jo atliktų darbų apžvalga. Tai yra, galima pasakyti, tik pavadinimai bei antraštės darbų, kuriuos jis atliko. Tikiuosi, kad kruopštus istorikas tai atliks daug pilniau.

Toliau atsisveikinimo žodžius tarė šių organizacijų pirmininkai ar atstovai: LK kūrėjų savanorių s-gos pirmininkas Jonas Švedas, Lietuvos Šaulių s-gos tremtyje atstovas M. Šnapštys, DLK Birutės Draugijos pirmininkė M. Babickienė, Lietuvių Profesorių Draugijos – prof. B. Račkauskas, PLIAS ir ALIAS s-gų – inž. architektas Albertas Kerelis, Lietuvių Istorikų Draugijos – prof. Dr. Jonas Puzinas, ALTos – Kun. Adolfas Stašys, Lietuvių Miškininkų – miškininkas Vincas Žemaitis, Technikų Akademikų Vyrijos "Plienas" – inž. A. Didžiulis, Vilniaus krašto lietuvių s-gos, Balfo bei Laisvosios Lietuvos Redakcinio Kolektyvo – Valerijonas Šimkus.

Visi šie kalbėtojai, reikšdami nuoširdžias užuojautas velionies dukrai Aldonai, jo žentui Dr. V. Šimaičiui ir artimiesiems, iškėlė velionies išskirtinę šakotą asmenybę, žinoviškumą, darbštumą, atsakomybės jausmą, jo didelį įnašą jų atstovaujamoms organizacijoms.

Atsisveikinimo metu prie mirusiojo karsto garbės sargybą ėjo LKVS Ramovės Kūrėjų savanorių s-gos, L. Šaulių s-gos ir techniku akademijos Vyrijos 'Plienas' atstovai. Atsisveikinimas baigtas Lietuvos himnu.

Sausio 30 d. velionies šeima, artimieji, bendradarbiai bei pažįstamieji vėl labai

gausiai susirinko i koplyčią palydėti A.A. velionį i amžinojo poilsio vietą. Po trumpų pamaldų ir atsisveikinimo koplyčioje buvo nulydėtas i Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią. Gedulingas pamaldas atliko Jo ekscelencija vyskupas Vincentas Brizgys, asistuojant kanauninkui kun. Zakarauskui ir kun. Dr. Urbonui. Pamokslą sakė taip pat vyskupas Brizgys, asistuojant kanauninkui kun. Zakarauskui ir kun. Dr. Urbonui. Pamokslą sakė taip pat vyskupas Brizgys, asistuojant kanauninkui kun. Zakarauskui ir kun. Dr. Urbonui. Pamokslą sakė taip pat vyskupas Brizgys, asistuojant kanauninkui kun. Zakarauskui ir kun. Dr. Urbonui. Pamokslą sakė taip pat vyskupas Brizgys, asistuojant kanauninkui kun. Zakarauskui ir kun. Dr. Urbonui.

Po pamaldų velionis palydėtas i Šv. Kazimiero kapines. Čia laidotuvių apeigas atliko vyskupas V. Brizgys ir kan. Zakarauskas. Po apeigų LKVS Chicagos skyriaus pirmininkas A. Juškevičius perdavė velionies dukrai Aldonai Lietuvos vėliavą, kuri dengė velionies karstą koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse.

Labai skaudu, kad šitas ištikimas Tėvynės sūnus ir kovotojas už jos laisvę ir nepriklausomybę, turėjo būti palaidotas toli nuo Lietuvos svetimose žemėse. Čia visiems dalyviams nejučiomis prisiminė prof. Dr. B. Račkausko pasakyti žodžiai per atsisveikinimą koplyčioje: ... Vienos kelionės metu ėjau per kapines, kažkur šiaurinėje Vokietijoje ir prie vieno kapo buvau gliliai sukrėstas. Ten ant apleisto kapo buvo kuklus paminklėlis, o ant jo lietuviškas užrašas: "O Lietuva! Nė pėdos Tavo žemės neturėjau pasidėti po galva!" Tai buvo nykus šauksmas tarp tūkstančių svetimų kapų. Lai vėjelis iš Lietuvos laukų pasiekia jo kapą ir lai ši Amerikos žemelė jam būna nesunki. Su Dievu!

EXPERIENCED AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATOR

Great opportunity to grow with an expanding manufacturer of precision drafting instruments. Must be capable of setting up and running small precision parts on three Brown & Sharpe OO Automatics. ONLY experienced need apply. Excellent working conditions, top pay, plus fringe benefits. Equal opportunity employer.

For interview phone Plant Manager, Mr. J. W. Zanis (201) 479-4128, or send resume to:

KOH-I-NOOR
RAPIDOGRAPH, INC.
BLOOMSBURY, N. J. 08804
(14-20)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
or 1ST CLASS SKILLED
MACHINE

GEAR MACHINE
OPERATORS

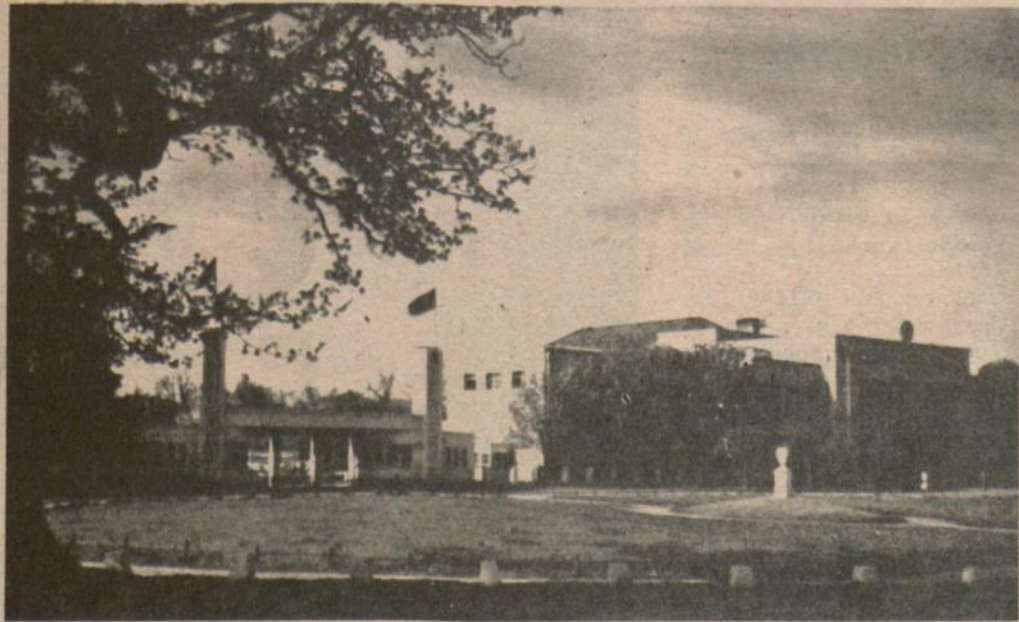
FOR 1ST & 2ND SHIFT
To set-up and operate Gear Cutting equipment. Must have experience on some, or all of the following: No. 12, 14, 24A Gleason Bevel Gear generators, 16-16 Barber-Colman Hobbers, Fellows Gear Shapers. Must relocate in the Pittsburgh area. Steady work for qualified men. Send letter stating experience and salary requirements to: Thomas S. Henderson.

HENDERSON GEAR
CORP.

Box 65, Venetia, Pa. 15387
(16-24)

Buities muziejaus Rumšiškėse kampelis, kur 175 ha plote yra sutraukti iš Žemaitijos, Aukštaitijos, Sūduvos, Dzūkijos senoviški pastatai.

Kauno Kūno Kultūros Rūmai, statyti Nepriklausomybės laikais, kuriuose prieš karą įvyko Europos krepšinio varžybos, ir dabar naudojami kūno kultūros reikams, tik pavadinimas pakeistas į Kūno Kultūros Institutą.

Okupuotoje Lietuvoje

ANTANAS SNIEČKUS MENKIŲ BIZNYJE

ST. PERMINAS

Kada prancūzai girdėjo pranešimą apie savo mirusį karalių, jie tuoj pat sveikino naują karalių. Le roi est mort, Vive le roi! (Karalius mirė, tegyvuoją karalius!)

Pagal tą istorinį kulpalį prieš Naujuosius metus gyveno rusiškai kalbanti Klaipėdos jūreivija. Antanas Sniečkus gyvuoja Klaipėdos uoste! Antanas Sniečkus yra nauja žvejybinė bazė, kurią pernai pastatė Rytų Vokietijos laivų statykla. SSSR žvejybos vadyba užsakė laivą specialiai vandenyno žvejybai, vienai iš didesniųjų sovietinio žvejybinio laivyno bazių; rusiškai 'matka'. 153 metrų ilgio, 22 metrų pločio, 13 metrų iki pagrindinio denio aukščio. Laivas gali vežti per 7000 tonų šaldytos žuvies ir plaukti 32 kilometrų greičiu. 76 – igula.

Tokie yra Antano Sniečkaus mastai. Tai dar neviskas. Sovietinė spauda entuziastiškai bylojo, kad kajutės su patogumais, veikla dušai ir kitoks komfortas. Koks? Smulkesnių davinų nerasta. Tačiau pabrėžiama, kad suomiškos pirties (saunos) nėra. Tačiau žinoma, kad komanda yra įvairiautė, kad laivo kapitonas baigęs Kompartijos Institutą. Tas Institutas, A. Sniečkui mirus, pavadintas Antano Sniečkaus vardu KP Institutas. Tad iš A. Sniečkaus instituto kapitonas nupilotavo į Antano Sniečkaus žvejybinę bazę.

Antaną Sniečkų prirašė prie Klaipėdos uosto. Bet, kaip visad būna Sovietijoje, atrodo, neapskaičiavo uosto gramzdos. Laivas negalės iplaukti į Klaipėdos uostą! Pakrauto laivo gramzda 8,5 metro. Prie uosto krantinę gramzda seklesnė. Todėl teko paskirti laivą kitiems reisams, iplaukiant į kitus uostus. Antanas Sniečkus, lyg likimo įsakytas, landžios po sovietinius uostus, neikišdamas nosies (pilna posakio prasme) į Klaipėdą, prie Lietuvos krantų.

Stebint mums laivo vardynas iš laisvojo užsienio neatrodo, kad bolševikai pagarbiai uždėjo žymiausiojo lietuvių tautos išgamos Antano Sniečkaus vardą ant žvejybinės bazės borto. Žymų asmenų vardais vadina keleivinius laivus, kariškus (iki tam tikro rango) laivus. Laisvajame pasaulyje pasipiktintu, jeigu koks nors treleris arba menkių kvapais permirkęs laivas būtų pavadintas valstybininko ar kultūros garsenybės vardu. Sovietijoje, ok. Lietuvoje istorinis ir modifikuotas šūkis "Antanas Sniečkus est mort, Vive Antanas Sniečkus", prilipo prie menkių biznio

laivo! Ar tai nėra, parafrazuojant, monkey business? Prasidės planų vykdymas, soclenktynės, visokios nesėkmės. Skelbs: Antanas Sniečkus nevykdo grafiko! Antanas Sniečkus vėluoja! Antanas Sniečkus gamina broką! Antanas Sniečkus pasižymi aplaidumu!

Savo motinos prakeiktas, bolševikinis galiūnas Antanas Sniečkus niekad nevelavo atiduoti salietę Maskvai, vos Stalinas ar Brežnevas Kremliuje susičiaudavo. Antanas Sniečkus niekad nestokojo iniciatyvos lie tuvius tremti, laisvės kovotojus naikinti, Lietuvą rusinti... Dabar jo vardas gali būti artimai rišamas su sovietinio ūkininkavimo bėdomis.

Jeigu iš 'Sovietskaya Litva' laivo bėgo ir laisvės pabėgo jūreivis Simas Kudirka, kas gi bus, jeigu iš paties Antano Sniečkaus glėbio bėgs ir pabėgs laisvės kitas

narsus jūreivis? O gal Antanas Sniečkus, kaip ugnies bijos laisvojo pasaulio krantinę. Gal niekad nestuos borts borto su naujais Vigilantais? Menkių biznyje Antanas Sniečkus turės daugiau prajovų, kaip kad turėjo pats, gyvasis Antanas Sniečkus savo liuksusiniame kabinete, rusiškųjų enkavedistų apsaugoje.

Kaip ir tinka atžymėti savo tarnui, Maskva nesuka galvos dėl lietuviško alfabeto. Ant tuzino ordinų, kuriais Kremlius dengė Antano Sniečkaus švarko krūtinei, tebuvo rusiškai įrašai. Ant žvejybinės bazės borto rusų raidėmis įrašytas Antano Sniečkaus vardas visiems uostams bylos apie to asmens atsidavimą ir ištikimybę. Maskvai. Antanas Sniečkus menkių biznyje yra sarkastiška tautos išdaviko memorialinė alegorija: mauraš savo atliko, tegu dabar gauda menkes...

Grimuojamas sovietinis kaimas

Iš žemdirbystės gyvenančias vietas okupuotoje Lietuvoje vadina 'kaimu'. Tai kolūkiai ir tarybiniai ūkiai, savotiški sovietiniai kumetynai, kur darbo sąlygos sunkesnės ir blogesnės už darbo sąlygas mieste.

Iš 'kaimo' žmonės masiškai bėga į miestus. Todėl sovietiniai biurokratai 'kaimą' grimuoja labai patraukliais dažais. Galvoja, kad tokios naivios priemonės pririš

žmones prie žemdirbystės kumetynų.

Prieš trejetą mėnesių į 'kaimą' komandiravo 208 dailininkus: tapytojus, grafikus, skulptorius. Jie turėjo pavaizduoti kaimo darbo pirmūnus, pasižymėjusius melžėjas, kolūkių propagandistus, visokius soclenktynių laimėtojus ir kitas sovietinio darbo sistemos klounadas. Dailininkai pagamino apie 400 darbų. Sausio pabaigoje biurokratai surengė Vilniuje dailės parodą 'Mūsų kaimas'.

Į parodos atidarymą, kaip visad būna, sugūžėjo biurokratinio aparato viršūnė, aukštieji sovietiniai tranai. Tad vis veidai, kurie matomi kiekviename viešame renginyje: A. Barkauskas, V. Charazovas, K. Kairys, K. Mackevičius, J. Maniūšis, R. Songaila, V. Astrauskas, L. Diržinskaitė, V. Vazalinskas...

Tranai apžiūrėjo prigrąžintą, apdailintą, suherojintą 'kaimą' dailės parodos darbuose. Tuose darbuose matome didelį nusikaltimą tikrovei, didelį melą. Daug šios parodos darbų nuotraukų patalpinta sovietinėje spaudoje. Sovietinių kumetynų ir jų vargstančių žmonių grimas uždėtas tirstais dažais, po kurių sluoksniu nematyti skurdo, apmaudo, nuovargio ir beviltiškumo bruožų. Jeigu mes kasdieną skaitome netgi sovietų spaudoje apie sovietinio 'kaimo' vargus, apie griūvančius pastatus, paskendusius mėslo būzoje karves, krentančius dėl lauko šalčio gyvulius, ankštas žmonių gyvenamas patalpas, apie vaikus, kuriems reik pėsčiomis eiti 8 kilometrus į artimiausią aštuonklasę, ką mes matome dailės parodos 'Mūsų kaimas' stenduose?

Tuose darbuose nematome tikro sovietinio 'kaimo' veido. Tai yra atranka epizodu, kur vieno traktorininko raumenys užstoja šimtą išsekusių melžėjų veidų; kur krūva antaninių obuolių, užstoja supelėjusių grūdų tvaiką kolūkio aruode; kur dekoratyviai-energingas žymūno veidas slepia už savęs prakiurusį stogų fermos pastatą...

Kadaise, carinėje Rusijoje, buvo stambus dailininkų judėjimas, vėliau pavadintas 'peredvižnikų judėjimu'. Meno žmonės savo noruėjo į kaimą, piešė tikrovę ir tuo siekė pažangos savo kraštui. Vargingumas ir skurdas, kurį jie stebėjo kaime, atsispindėjo jų kūriniuose, tapo garsiakalbiu, reikalaujančiu reformų.

Dabar 208 dailininkai, nusiusti į sovietinį 'kaimą', slepia skurdą ir reformų reikalą. Jie užgrimuoja skurdą. Iš šimto varguolių jie parenka vieną nevargstantį ir paverčia tokį visų reprezentantu. Šitokiu klaidingu keliu einant dailėje neįmanoma nei teisingo kelio rasti, nei sutapti su gyvenimo tiesa.

Ar įmanoma išgirsti tiesos žodį tokios parodos parengimo sąlygose?

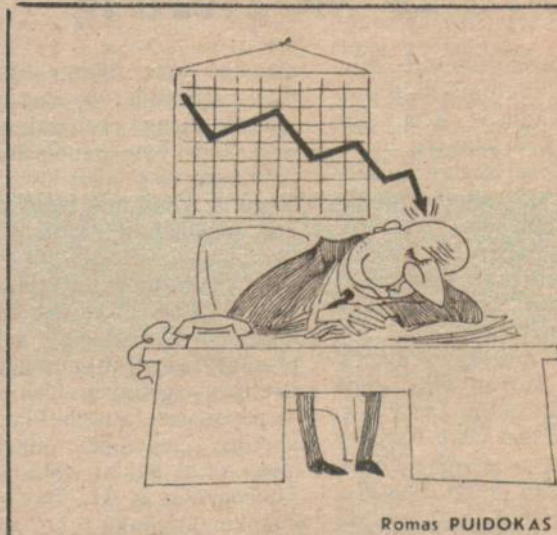
rengimo sąlygose?

Negalima. 208 dailininkai, kuriuos visagalinti partija pasiuntė į 'kaimą' grimuoti partijai patinkančiais dažais, tikrai tokius dažus ir tevar-tos. Kiekvienas jų sąžiningai atliko savo gero valdininko pareigas. Juk jų nepasiuntė rasti 'kaimo' tragiškus, nepatrauklius aspektus. Tokiems reikalams partija turi 'Tiesos', 'Valstiečių laikraščio', 'Komjaunimo tiesos', ir panašių leidinių specialius korespondentus ir 'liaudies kontrolės' žmones. Tokių pareigūnų uždavins demaskuoti, smerkti, bausti. O šie 208 dailininkai, kaip ameri-

koniško 'beauty salon' meistreliai, pagražino 'kaimą', kur reikia pamelavo, kur reikia padažė ir tuo savo darbdavius patenkino.

Visos tokios sovietinės dailės parodos, kurios pristato nūdienės buities vaizdus, negali kalbėti tiesos vardu, negali atsiduoti tikrovės tiesai. Tokios parodos, kur valdininkai-dailininkai atlieka socialinį valdžios užsakymą, buvo ir liks pavaizduotos tikrovės absoliutus netikroviškumas. Romantikai dengė savo kūrinius romantikos šydu. Socialistinio realizmo sąlygose dailininkai kuria taip, kaip to reikia diktatūriniam režimui.

BEPLANUOJANT GAMYBOS GRAFIKO PAKĖLIMĄ...

Merkias akys, stingsta kūnas; Trenkia grafikas, kaip perkūnas.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

American Travel Service Bureau šiais metais yra suorganizavęs 11 grupinių kelionių į Lietuvą. Skubėkite registruotis — vietų skaičius ribotas!

5 DIENOS LIETUVOJE (1 diena KAUNE).
Kiekvieną grupę lydės patyręs kelionių vadovas.

- #1—Gegužės 26 d. — birželio 10 d. iš NEW YORKO — \$979.00, iš CHICAGO — \$1098.00. 2 naktis Maskvoje; 6 Vilniuje; 5 Talline; 2 Maskvoje.
- #2—Birželio 8 d. — birželio 23 d. iš NEW YORKO — \$1135.00; iš CHICAGO — \$1251.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 2 Maskvoje; 6 naktis Romoje.
- #3—Birželio 23 d. — liepos 8 d. iš NEW YORKO — \$1126.00; iš CHICAGO — \$1245.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 4 Talline; 3 Leningrade.
- #4—Liepos 6 d. — liepos 21 d. iš CHICAGO — \$1280.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 1 Maskvoje; 7 naktis Romoje.
- #5—Liepos 14 d. — liepos 29 d. iš NEW YORKO — \$1135.00; iš CHICAGO — \$1251.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 5 Talline; 2 Maskvoje.
- #6—Liepos 27 d. — rugpjūčio 11 d. iš NEW YORKO — \$1150.00; iš CHICAGO — \$1269.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 1 Maskvoje; 6 naktis Romoje.
- #7—Rugpjūčio 1 d. — rugpjūčio 19 d. iš NEW YORKO — \$1135.00; iš CHICAGO — \$1251.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Talline; 4 Leningrade.
- #8—Rugpjūčio 18 d. — rugsėjo 1 d. iš NEW YORKO — \$1150.00; iš CHICAGO — \$1269.00. 1 naktį Maskvoje; 5 Vilniuje; 2 Maskvoje; 6 naktis Romoje.
- #9—Rugsėjo 1 d. — rugsėjo 16 d. iš CHICAGO — \$1098.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 4 Rygoje; 3 Maskvoje.
- #10—Spalio 1 d. — spalio 15 d. iš NEW YORKO — \$929.00; iš CHICAGO — \$1048.00. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 3 Maskvoje.
- #11—Grudžio 19 d. — sausio 3 d. — kainos bus paskelbtos vėliau. 2 naktis Maskvoje; 5 Vilniuje; 3 Rygoje; 4 Maskvoje.

Dėl informacijų skambinkite arba rašykite:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

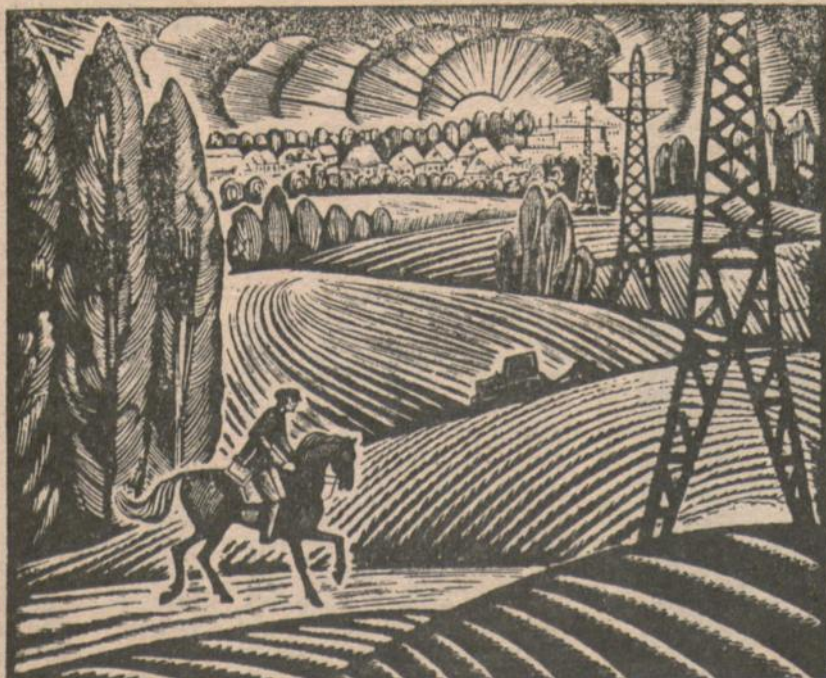
9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos padarome reikalaujamus iškviatimo dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalams po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, pardūdame lėktuvų bilietus — be jokio papildomo mokesčio.

AIR FARES AND CONTENTS OF THIS ANNOUNCEMENT ARE SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

P. Rauduvė. RYTAS

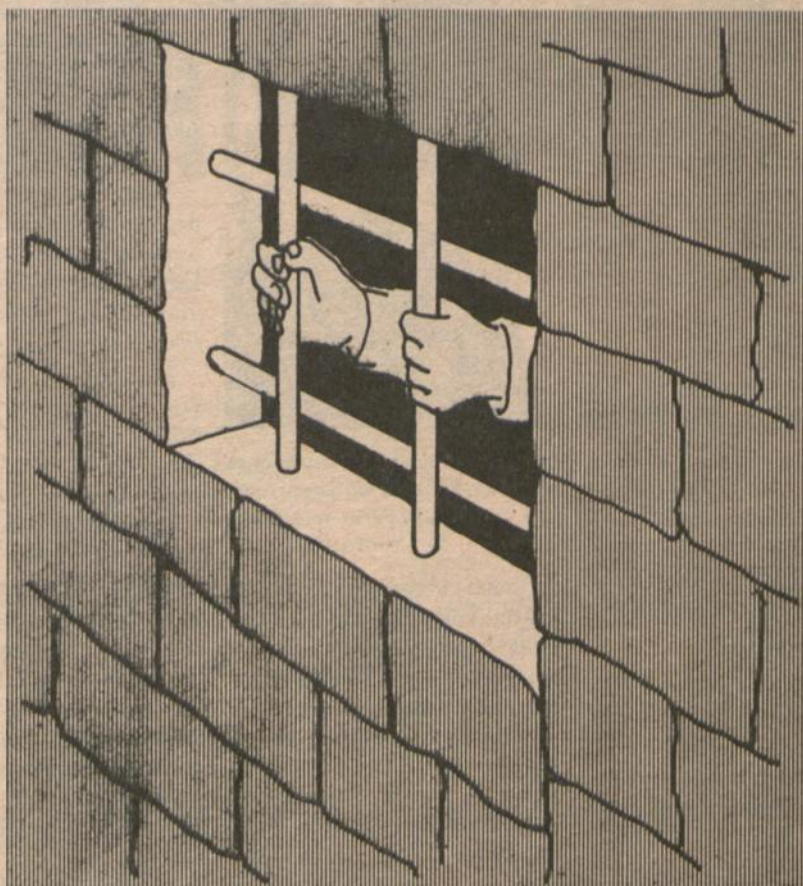

KŪRYBA IR MOKSLAS

NUOMONĖ IDEALIZMO MANIFESTACIJOS REIKALU

JURGIS GLIAUDA

Puikių teatrų mieste, dingioje Vienoje, sustojo ir tam tikram laikui užtruko lietuviškos scenos piligrimas, režisierius disidentas Jonas Jurašas. Puikūs Vienos teatrai, bet jam jie svetimi. Spindi ir žėri dramų pastatymai, bet tos scenos neskirtos lietuvių režisieriaus talentui spindėti. Todėl itin skaudžiai skamba mūsų lietuviškų radijo vokalinių programose Margučio vedėjo Petro Petručio telefoninio pasikalbėjimo su Jonu Jurašu fragmentai.

— Sustoję Vienoje, mes jaučiamės keleviais, sustojusiais nakvynei, — sako Jonas Jurašas. — Mes norime keliauti kažin kur į ten, kur kūrybinę laisvę galima pilnai išnaudoti, kur puoselėtus planus galima realizuoti.

Mes, tai režisierius, jo žmona Marija-Aušra ir dukrelė.

Laisvoje Europoje nėra valstybinio režimo cenzūros slėgties. Bet toje pat Eu-

ropoje nėra sąlygų Jonui Jurašui kūrybingai reikštis, skirti savo erudiciją ir talentą lietuviškai scenai. Sovietinio gyvenimo sąlygose jis siekė didelių sceninių siekių, didelių medžioklių, hemingvejiškų safari ir toli vos įmatomų Kilimandžari viršūnių. Jis medžiojo mamutus K. Sajos 'Mamutų medžioklėje'! Jam neleido pareikšti Maskvoje jo "Makbeto". Ir J. Glinskio "Grasos namai", kuriuos jis pastatė scenoje, braudamasis pro cenzūros barikadas, tapo jo asmeniškais grasos namais, jo įkalinimo namais ir bepastogės kelionės stimulu...

Yra sceninės ekspresijos niuansuose tokių tonų, tokių mimikos švytėsių, tokių didingai-reikšmingų pauzių, kur, kaip griaustinis, dunda režisieriaus valia ir kūrybinė jo filosofija. Jos pagrindu yra tikrovės esmės samprata, asmeniška, neįkalbėta, dialektika. Dėl tokių savarankumo momentų cenzūros viešpatijose triuški-

namos karjeros, dūžta asmeninis likimas.

Kas verčia rizikuoti, būti neklusniui, savarankiui, nesukalbami ir neapgaunami kompromisais tokioms cenzūros sąlygoms esant? Tai atsakomybė prieš savo kūrybinį credo, prieš savo sąžinę. Brangi yra asmeninė laisvė. Brangesnė yra kūrybingam individui kūrybinė jo laisvė. Tai yra sąlyga: būti ar nebūti. Amžinos moralinės aksiomos transformuojamos realybėn: Austrijos sostinė Viena, lietuvis režisierius disidentas Jonas Jurašas, tolumoje gėstantieji aplodismentai po 'Mamutų medžioklės', po 'Grasos namų', po 'Barboros Radvilaitės' pastatymų ir... kelevio lazda rankoje, lazda neprašįstanti žiedais.

1944-49 metų išsitrėmimo epopėjos tragikoje kūrybos žmonės, su visais nekūrybos žmonėmis kartu, ieškojo išsigelbėjimo ir laisvės dvelkinio. Jie lipo ant Amerikos gatvių asfalto biedni ir nuo-

gi. Senas Patričko Henry postulatas "give me death or give me liberty!" buvo išsitrėmimo epopėjos motto. Ir niekas tada netalkino kūrybingam individui nešti naudą mūsų kultūrai ir mūsų istorijai. Nebuvo paramos, nebuvo nė tokios paramos reikšmės suvokimo... Nebuvo tam sąlygų.

Trys dekadados radikalai pakeitė padėtį. Jono Jurašo idealizmo manifestacija išplėšia jį iš masės kitų, kurie manifestuoti nedrįso. Vis dar nepribrendo valanda, kuriai kviečia Aleksandras Solženicinas: "visi kaip vienas pasipriešinkime melui, ir melas susverdės ir išnyks!". Ir, štai, vienas iš lietuvių kūrybininkų pasipriešino, bemaž pirmoji ta kregždė, ir renesanso ir gotikos Vienoje sustojo prieš tolimesnį savo skrydį. Pirmoji kregždė pavasario nedaro, bet ji skelbia pavasarį ateinant.

Grupė chiegiečių kultūrininkų ėmėsi iniciatyvos sukurti specialų fondą, kad Jonas Jurašas galėtų, bent dalinai, realizuoti savo planus. To fondo suma kukli, 10,000 dolerių. Realiai talkinamas Jonas Jurašas galė-

tų atvykti į stambiausią lietuvių išeivijos susitelkimą, Čikagą ir čia įsijungti į išeivijos teatro gyvavimą. Režisieriaus disidentų veiklos būdas, forma, siekliai — viskas tai atsiskleidžia laisvės sąlygose, idealistinio siekliai ir optimistinio realizavimo perspektyvoje. Dera, verta, naudinga ir būtina atskirti Jonui Jurašui Ameriką. Teatriniam gyvenimui reikalingas stiprus postūmis. Reikalingi sparnai. Idėjos. Savo dvasia, iš tautos kamieno pasemta. Juo skubiau, juo naudingiau. Pusę projektuotos sumos galėtų skirti Lietuvių Fondas, kita pusė susidės nejučiomis.

Ko galima laukti iš tokio idealistinio (ir didžiausio praktiško kartu) projekto?

Daug. Be ne stebuklų. Greta individualinio režisūros metodo ateis bendrinė sceninio darbo atgaiva. Iš ankstesniųjų Jono Jurašo pastatymų matome, kad tai nebuvo eksperimentinės išdaigos, kurios ir mūšose dažnokai laikomos novatorizmu, bet susigulėjusio kūrybinio darbo principai. Teatru vis ir vis dar reikia naujo vėjo jo burėms. Jonas Jurašas sutiks čia ne

pyragų stalą. Jis sueis čia su pusiau profesionalais ir mėgėjais. Tas susitikimas gali būti panašus į 1920 metus buvusį Kaune, kur nualintose Kauno teatro patalpose garsus petrapilinio Marijos teatro solistas Kipras Petrauskas kantriai mokė pirmųjų žingsnių operos scenoje balsingus mėgėjus. Jonas Jurašas turėtų pajėgti suardyti kraštutinius į vieną masę. Keli pastatymai gali būti principiniu stimulu ilgesniam periodui visose mūsų scenose dirbti, varžytis, ieškoti, lygintis, suvokti repertuaro skonį, atarsti demi-profesionalizmo esmę.

Didžios reikšmės gali būti susiformavusi teatro mokykla, nelyginant madingos dainavimo ir baleto mokyklos. Tokia mokykla gali tapti reikšminga netgi lietuvių brandinimo, kalbos tobulinimo institucija.

Ankštame išeivijos rui-me visad reikia naujų skerspūčių, naujų dvelksnių. Šviežias bruzdėjimas scenoje, šviežia ir auditorija. Pro "Ameriką pirtyje", kadaise, kaip pro pirtį, perėjo lietuvių ir tapo švaresnė nuo svetimų antnašų.

Lietuvis režisierius po pulkia kultūrinio disidentizmo aureole gali būti seniai laukta dovana, kurią, taip netikėtai, tauta ištiesė savo išeivijai. Ir ši patetika nėra dėl patetikos, bet visai realiai (ir optimistiškai) stebint esamą padėtį.

Taip atrodo šiandieninė Kauno geležinkelio stotis.

J. Čikoto nuotrauka

Vienas svarbiausių pranešimų mūsų klientams:

Argumentai prieš augantį pareikalavimą elektrai neturi pagrindo.

Visoje Amerikoje nepaprastai padidėjęs kiekis elektros jėgos yra reikalingas kovoje su tarša — kaip jėga kanalizacijos jėgainėms, oro ir vandens švarinimo sistemoms, perdėbimo priemonėms.

Tačiau yra žmonių, kurie pasisako prieš naujas elektros jėgaines, kadangi jie mato elektrą tik kaip taršos problemą.

Paprasčiausiai, jie nepastebi fakto, kad elektros jėga, tūkstančiuose atvejų yra vienintelis atsakas prieš taršą.

Paimkite augantį pareikalavimą geresniam vandens paruošimui pagal US Department of Health Education and Welfare studiją šios dienos vandens sistemų, didesnė pusė iš

jų yra nepakankamai geros. Pakelti jų lygį bus reikalingas nepaprastai kiekis elektros jėgos.

Nauja kanalizacijos ir vandentiekio sistema planuojama Clevelando apylinkėms, pav., yra apskaičiuojama, kad pareikalaus 180 milijonų kilovatų valandų elektros energijos per metus. Tai yra daugiau elektros negu reikalinga aptarnauti vidurkį 31,000 namų.

Jau naudojama labai daug elektros aplinkos švarinimui ir bus naudojama dar daugiau.

Mes turime faktus ir skaičius. Jie atremia visus priekaištus.

The ILLUMINATING Company

• UBA-BATUNas išsiuntinėjo memorandumą dėl žmogaus teisių varžymo Pabaltijo kraštuose ir dėl religijos priespaudos Lietuvoje visiems Jungtinių Tautų žmogaus Teisių Komisijos nariams, susirinkusiems 31 sesijai Ženevoje. Ta sesija prasidėjo vasario 3 ir tęsis iki kovo 7. Prie memorandumo buvo prijungti nuorašai memorandumų iš Estijos pogrindyje veikiančių organizacijų — Estu Demokratų Sąjūdžio bei Estų Tautinio Fronto, kurie buvo adresuoti JT Generaliniam Sekretoriui ir JT Generalinei Asamblėjai. Taipgi buvo pasiūstyti leidiniai "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — A Report for 1973 ir Report for 1974", kuriuos tam reikalui paskyrė JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba.

FLORIDOS LIETUVIAI

Vasario 16 minėjime Ft. Myers prie papuošto tautodailės kūrinių stalo: E. Bražėnienė, M. Prakavičienė, 80 metų amžiaus ir S. Lukauskienė. L. Knopfmillerio nuotrauka

VASARIO 1 DIENOS MINĖJIMAS FT. MYERS MIESTE

Pietvakarių Floridos lietuvių šeimos gyvenime įrašomas naujas istorijos lapas. F. Myers mieste pirmą kartą paminėta Vasario 16, nors tai ir įvyko dėl tam tikrų priežasčių vasario mėn. 22 d.

Niekas tikrai nežinojo kiek lietuvių atvyks, tad nutarta padaryti minėjimą su estais, latviais, lenkais ir aišku draugais amerikiečiais.

Vasario mėn. 22 diena, šeštadienis, pasitaikė labai graži, temperatūra pakilo iki 90 laipsnių. Papludimys buvo pilnas žmonių, kurių tarpe daug žiemavutojų iš įvairių JAV vietų. Buvo ir lietuvių kurie besiklausydami radiją išgirdo, kad šiandien įvyks minėjimas Howard-Johnson viešbučio restorane. Ir taip saulutei pamažu besileidžiant jūros bangose, visi lietuviai kėlėsi ir rengėsi į minėjimą.

Daugumas lietuvių, atvykę į minėjimą, buvo senos

kartos ateiviai ar jau čia gimę ir augę lietuviai. Atėjo ir mišrios šeimos kur žmona atvedė vyrą, ar vyras lietuvis buvo lydimas žmonos. Atėjo ir estai, latviai, lenkai ir draugai amerikiečiai. Maža salė greitai prisipildė lankytojais ir jeigu būtų atėję dar keletą asmenų vargu ar būtų radę sėdimų vietų.

Viena iš atvykusiųjų į minėjimą M. Prakavičienė, senutė, sulaukusi 90 metų amžiaus. Visi minėjimo dalyviai kai tai sužinojo, plojimai pasveikino ją.

Į minėjimą atvyko lietuviai taip pat ir artimų miestelių: Punta Gorda, Port-Charlott, Cape Coral, Lehigh Acres ir Naples.

Koks buvo malonus rengėjų nustebimas kai penkių asmenų pasišventimas pripildė mažutę salę.

Ponai Bražėnai įrengė mažą parodą lietuviškos spaudos lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat buvo papuoštas pranešėjo stalas lietuvišku kryžiumi, Amerikos ir Lietuvos vėliavomis bei tautine juosta.

V. Bražėnas pasveikino visus susirinkusius ir prašė atsargos pulkininką lt. amerikietį L. Andrew's pagerbti amerikiečių vėliavą "The Pledge of Allegiance", po to sekė I. Lukauskienės lietu-

viškai perskaityta Sibiro kankinio malda, kurią E. Bražėnienė susirinkusiems perskaitė anglų kalba. Sekė skaitymas Floridos Gubernatoriaus deklaracijos, kur jis skelbia Vasario 16 Lietuvių dieną Floridoje. Perskaitė Zubienė iš Cape Coral.

Po iškilmingo atidarymo sekė V. Bražėno kalba. Kalbėtojas priminė susirinkusiems dėl ko mes susirinkom ir ką švenčiam. Daug gražių minčių kalbėtojas iškėlė ir atviru nuoširdžiu patarimu davė amerikiečiams, kad būtų budrūs ir nepasiduotų komunistų propagandai, bet gintų savo laisvę ir būtų užtarėjais pavergtų tautų, kurios ir šiandien nėra okupacijos našta.

Baigiant iškilmes, estų atstovė panoro išgirsti pa- baigai Lietuvos himną, kas buvo visų plojimu priimtas ir visi atsistojo baigė minėjimą Lietuvos himnu.

Išsiskiriant daug kas išsitarė "iki pasimatymo". Taigi kiek teko matyti ir jausti visi pageidauja lietuviškos jaunos šeimos pietvakarių Floridos pakraštyje. Kas žino, gal greitai laiku ir gims lietuviška organizacija. Sėkmės organizatoriams ir gero vėjo.

L. Knopfmilleris

ISISTEIGĖ FLORIDOS AUKSINIO KRANTO LB APYLINKĖ

Š.m. vasario 23 d. Pompano Beach, Fla. Danutės ir inž. Vytauto Mošinskų erdvose ir gražioje namuose įvyko LB steigiamasis susirinkimas. Jame dalyvavo 35 tautiečiai iš Pompano Beach, Ft. Lauderdale, Oakland Park, Juno Beach, Tamarac ir kitų vietų. Valerijonas Balčiūnas, iniciatorių vardu, atidarė steigiamąjį susirinkimą ir jam pravedė pakvietė į prezidiumą Povilą Mikšį ir sekretoriauti Danutę Liutermozienę.

Kadangi steigėjai buvo nutarę kartu atšvęsti ir Vasario 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 57 metines, tad šia proga V. Balčiūnas paskaitė ir tai dienai pritaikytą paskaitą. Jis priminė, kad slavai ir germanai nėra pranašesni už lietuvių; tik lietuviai sa-

vęs nedavertina ir dažnai nueina tarnauti svetimųjų interesams. Taip pat ir dabartinėje laisvinimo kovoje esama per daug varžybų, nereikalingo lenktyniavimo, kas labai sumenkina mūsų darbų veiksmingumą, pasakė prelegentas.

Po paskaitos sekusiose gyvose diskusijose naujai kuriamoji apylinkė buvo nutarta pavadinti "Floridos Aukšinio Kranto Amerikos Lietuvių Bendruomenės Apylinkė", kurios adresas bus p. Mošinskų namuose: 700 S.E. 7th Ave., Pompano Beach, Fla. 33062.

Ši apylinkė tikisi suburti visus lietuvius, išsisklaidžiusius Floridos Palm Beach County ir Broward County. Tikimasi, kad ateityje naujai įkurtoji apylinkė pavirs Apygarda, gi mažesni savo narių skaičiumi skyriai, apylinkėmis. Susirinkusių ir iniciatorių buvo pabrėžta, kad tokia plati apylinkė buvusi reikalinga kurti, kad i ją galėtų įstoti visi lietuviai dirbą už Lietuvos išlaisvinimą.

Susirinkusieji taip pat surinko \$125.00 Lietuvos laisvinimo pastangoms paremti ir ši suma buvo nusiųsta ALB Krašto V-bai.

Į naują apylinkės V-bą buvo išrinkti šie asmenys: B. Aušrotas, V. Balčiūnas, O. Čižauskas, O. Liutermozienė ir G. Petrauskienė. Gi

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DENTAL HYGIENIST
\$11,689 per year

Wayne County resident; under age 65; licensed or eligible for licensure as a Dental Hygienist in the State of Michigan. Liberal fringe benefits. Additional information regarding qualifications may be obtained by calling 313-274-2800, ext. 6947. Apply before February 14, 1975 at:

WAYNE COUNTY
CIVIL SERVICE
COMMISSION
BRANCH OFFICE, P. O. BOX 197
ELOISE, MICHIGAN 48132
TEL. 313-274-4485
An Equal Opportunity Employer (11-18)

Detroito Baltijos tunto tuntininkas Česlovas Anužis, neseniai perėmęs tunto vadovavimą, sveikina buvusį tuntininką Leopoldą Heiningą ir už jo nuopelnus skautijai įteikia dovaną. J.Urbono nuotrauka

Inž. Algis Zaparackas (dešinėje) Michigano respublikonų partijos vicepirmininkas. Kairėje kalba gubernatorius Wm. G. Milliken. J. Gaizūcio nuotrauka

ZAPARACKAS ISRINKTAS MICHIGANO RESPUBLIKONŲ KOMITETAN

Michigan Respublikonų partijos visuotiniame suvažiavime, vasario 14-15 d.d., Grand Rapids Michigan, kuriame dalyvavo 2700 delegatų, Algis Zaparackas buvo išrinktas vienbalsiai Respublikonų komiteto ketvirtuoju vicepirmininku.

Mrs. Ranny Riecker, vyriausio JAV Respublikonų Komiteto Michigan Valsti-

jos atstovė, nominavo Algį Zaparacką ir savo nominacijos kalboje pareiškė, kad Zaparacko politinės veiklos sugebėjimas ir mokėjimas surasti kompromisus tarp įvairių tautybių ir partijų politinių sparnų daug prisidėjo prie Michigano Senatoriaus Robert P. Griffin ir Gubernatoriaus William G. Milliken laimėjimo. Be to, ji pastebėjo, kad Zaparacko iniciatyva buvo pagyventa rinkiminės kampanijos štabo veikla ir pradėta efektingiau ir sumaniau dirbti.

Algis Zaparackas po išrinkimo, pasakytas savo trumpą kalbą pareiškė, kad jis dirbs Respublikonų Partijos vienybės dvasioj ir ieškos būdų dvasioj Respublikonų partiją Michigan valstijoje, be to ieškos nuolatinės vietos tautybėms partijos struktūroj.

revizijos komisija: M. Jokubaitis, P. Mikšys ir V. Mošinskis.

Linkėtina, kad naujoji LB Apylinkė sujungtų visus kaimynystėje gyvenančius tautiečius į vieną darnų vienetą siekiantį Lietuvos išlaisvinimo ir gražaus tarpusavio bendradarbiavimo. (b)

DIRVOS NOVELĖS 1975 METŲ KONKURSAS

Premija \$600.00

Rankraščius įteikti iki
1975 m. birželio 15 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1975 metų birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 600 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330
Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

V. PUTVIO MINĖJIMAS

Š.m. kovos 9 dieną, sekmadienį, 3 val. Lietuvių namuose, 877 E. 185 St. Clevelande Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia V. Putvio minėjimą ir koncertą.

Paskaitą apie V. Putvį skaitys iš Toronto šaulys Petras Gulbinskas ir koncertą atliks solistas V. Verikaitis. Akompanuos Jonas Govėdas.

Sekmadienį 10:30 v. šv. Jurgio bažnyčioje bus atliktos pamaldos už V. Putvio sielą ir mirusius ir žuvusius šaulius. Mišių metu giedos solistas V. Verikaitis.

Iėjimas į minėjimą-koncertą 3 dol. pensininkams ir studentams po 2 dol. Pakvietimai gaunami pas valdybos narius: L. Kazienę, tel. 351-7218 ir pas F. Navicką tel. 481-7948, taip pat Patrijos ir Baltie parduvėse ir prie įėjimo.

VASARIO 16-OJI CLEVELANDO SV. KAZIMIERO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos mokiniai minėjo Vasario 16-tą savo minėjimu ir darbais, bei dalyvaudami bendrame Clevelando lietuvių minėjime. Prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo bažnyčios aikštėje vasario 15-tą

įvyko mokinių iškilmingas minėjimas. Po vėliavų pakėlimo, mokiniai padėjo vainiką prie paminklo ir 10-to skyriaus mokinys Andrius Kazlauskas savo kalboje skatino jaunimą kovoti už laisvę. "Marija, Marija" užbaigė iškilmes, po kurių mokiniai stebėjo Lietuvos vaidų skaidres. Vasario 16-tą dieną daugelis mokinių dalyvavo bendrame Clevelando minėjime, kuris įvyko mokyklos salėje.

Mokiniai savarankiškai dirbo už Lietuvą, ne tik lankė minėjimus. 11-to ir 12-to skyriaus mokiniai suvaidino mokytojos Vidos Augulytės vaidelį per Tėvynės Garsų radiją, per kurį 8-to skyriaus mokiniai taip pat atliko mokytojos Stasės Kazlauskienės paruoštą montażą.

Aukštesniosios mokyklos mokiniai skleidė žinias apie Lietuvą amerikiečių mokyklose. Jie nešiojo trispalvius ženklelius, dalino informacinius lapelius, suruošė parodėles savo mokyklose ir kitaip platino žinias apie Lietuvą. Svarbi dalis darbo buvo parašų rinkimas peticijai, siųstai senatoriams Glenn ir Taft, prašant neduoti Rusijai ekonominės paramos, kol nebus įvesti laisvi rinkimai Lietuvoj ir kituose komunistų pavergtuose kraštuose. Peticijų rinkimui vadovavo 11-tos skyriaus mokinys Linas Johansonas. Mokiniai surinko virš 1300 parašų ir išplatino žinias apie Lietuvą — daug pasidarbavo laisvės kovai.

Arvydas Mackevičius

• Superior Savings įstai-ga pradėjo naują taupymo

Vasario 16 minėjime jaunimas rinko parašus po peticija.
V. Bacevičiaus nuotrauka

Aplankykite lietuvišką krautuvę Parmoje.

Geriausio maisto produktai, vietiniai ir importuoti. Didelis pasirinkimas sūrių, dešrų ir mėsos

MEAT MART INC.

Savininkas V. JANONIS

10405 Pleasant Valley & York Rd.
Parma, Ohio
Tel. 845-4935

Krautuvė atidaryta pirmą iki ketvirtą. 9-7 v. v.
Penktą. 9-9 v. v. šeštą. 9-6 v. v.
Sekmą. 10-3 v. p. p.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vglandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

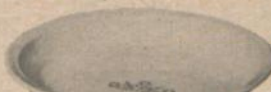
Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

inašų vajų. Už inašus nuo \$250 iki \$5000 duodamos šios dovanos: įvairūs Corning Ware indai arba RCA spalvota televizija. Sėkmes patikrinimas apie dovanas yra skelbime.

Superior Savings už \$1000 taupymo pažymėjimus dabar moka 7 1/4% palūkanų. Taip pat kiekviena taupymo sąskaita yra apdrausta iki \$40,000.

• V. Benokraitis, ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos narys, su poniu išskrido trim savaitėmis atostogų į Floridą.

A. GALDIKO PARODA

Kovo mėn. 15-16 dienomis Clevelando lietuvių visuomenė turės paskutinę progą pamatyti prieš šešerius metus mirusio Adomo Galdiko apžvalginę kūrinių parodą Naujosios Parapijos patalpose.

Parodai ruošti yra pakviesti mūsų menininkai: Birutė V. Gedvilienė, Rimas Laniauskas ir Nijolė Palubinskienė.

Parodos atidarymas įvyks kovo 15 d. 7:30 val. vak., čia svečiai bus plačiau supažindinti su A. Galdiko kūrybos bruožais ir jo palikimu bei reikšme mūsų tautai; ypač jaunimas turėtų pamatyti šią parodą. Bus galima taipogi išigyti A. Galdiko monografiją "A. Color Odyssey", kuriai įvadą parašė žinoma meno kritikė Charlotte Willard. Paroda bus atidaryta sekmadienį, kovo 16 d., 11 val. - 5 val. vak. Parodą rengia Ateities klubas. (kv)

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

JOURNEMEN or 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS
Experienced all-around machinist. Large work. Work from blueprints, sketches and verbal instructions. Excellent pay plus benefits. Night shift, part time or full.
CITY MACHINE & MFG. CO.
5317 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
216-361-0168 (16-19)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 9 D. Putvio minėjimas Lietuvių Namuose, Rengia Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopa.

KOVO 15-16 Adomo Galdiko paroda, Ruošia ateitininkai.

KOVO 22 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

BALANDŽIO 5 D. ALIAS ir Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos parosinis balius Lietuvių Namuose.

BALANDŽIO 6 D. Židiniečių madų paroda Nauj. parap. salėje.

BALANDŽIO 12-13 D. Dailininkių Balukienės ir Stankdienės kūrinių paroda ir poetės J. Švabaitės-Gilienės naujų knygų pristatymas Lietuvių Namuose, Rengia Žaibo klubas.

BALANDŽIO 19 D. Grandinėlės šventinis vakaras-balius.

BALANDŽIO 26 D. Čiurlionio ansamblio 35 m. sukakties koncertas.

BALANDŽIO 27 D. Vysk. Vailančiaus mokyklos 25 metų sukaktis.

GEGUŽES 3-4 D. Ateitininkių šeimos šventė.

GEGUŽES 11 D. Motinos diena, Ruošia Žalgirio šaulių kuopos moterų sekcija.

GEGUŽES 16-18 D. Lituanistinio instituto suvažiavimas.

GEGUŽES 24 D. ALT S-gos sukaktuvinio seimo banketas.

GEGUŽES 24-25 D. Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 25 m. sukaktuvinis seimas

BIRŽELIO 1 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokslo metų pabaigtuvių aktas N. parap. salėje.

BIRŽELIO 22 D. Pensininkų klubo Joninių gegužinė.

BIRŽELIO 29 D. LKVS Ramovė gegužinė.

LIEPOS 6 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

RUGSEJO 27 D. Birutiečių parengimas.

SPALIO 11 D. Dirvos 60 metų sukaktuvio balius-akademija.

LAPKRIČIO 22 D. Kariuomenės šventės minėjimas, Ruošia LKVS Ramovė.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN or 1ST CLASS SKILLED CINCINNATI CENTERLESS GRINDER OPERATOR
Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Steady work. All fringe benefits. Factory located 40 miles west of Chicago.
Apply call or write to Carl Masel
ELGIN MACHINE WORKS
412 N. State St.
Elgin, Ill. 60120
312-742-1720 (14-23)

III-jo PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO Ruoša

EGLĖ GIEDRAITYTĖ

ATSTOVŲ RINKIMAI

Praėjusiam II lietuvių jaunimo suvažiavime Rochesterėje, naujai išrinkta 'Jaunimo taryba' diskutavo esminį klausimą — kokių būdu bus renkami Kongreso atstovai. Nusprendė, kad pagrindinės kvalifikacijos bus penkeriopos:

1. Atstovo amžius turi būti tarp 18 ir 20 metų;
2. Atstovas turi laisvai kalbėti, rašyti ir skaityti lietuviškai;
3. Atstovas turi galėti pats padengti tris ketvirtadalius kelionpinigių;
4. Kandidatas į atstovus turi parašyti užduota tema rašinį ir taip pat savo veiklos suvestinę (reziumė);
5. Kandidatas turi prisidėti prie Kongreso ruošos, dirbti per Kongresą, ir dirbti Kongresui pasibaigus.

Amerikoje atstovų rinkimai įvyks gegužės mėnesio pradžioje. Jaunimo tarybos nariai, sudarę atstovų komisijas savo apygardose, bus atsakingi už atstovų rinkimus. Išrinktieji atstovai bus tinkamai paruošti numatytam suvažiavime Londone, Kanadoje gegužės viduryje. Kongresui pasibaigiant, visi

Amerikos atstovai įsijungs į Jaunimo tarybą, kad išsiplodytų III PLJK-so padaryti nutarimai lietuvių jaunimo veiklos atžvilgiu.

KANADOJE

Kanados Jaunimo taryba, kaip ir JAV, ribojasi tais pačiais pagrindiniais atstovų rinkimo reikalavimais, kurie anksčiau išvardinti. Tos tarybos nariai, sugrįžę į savo vietoves, sudaro specialias komisijas, kurių tikslas yra išrinkti Kongreso atstovus. Kandidatas ne tik parašo rašinį ir veiklos reziumė, bet taip pat pristato tris rekomendacijas — vieną iš LB organo, antrą iš jaunimo vieneto ir trečią pagal laisvą apsisprendimą. Gautas aplinkraštis iš Kanados papildė iki šiol žinomą informaciją šiuo reikalu. Aplinkraštis skelbia, kad Kanadą atstovaus 17 jaunuolių. Rinkimai įvyks balandžio mėn. paskutinį savaitgalį slapto balsavimu. Pranešta taip pat, kad studijuojantis jaunimas kandidatuoją ir balsuoja ten kur nuolat gyvena, o ne ten, kur studijuoja.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor
Chicago, Ill. 60601

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dagmara Vallens, UBA-BATUNo sekretorė ir raštinės vedėja, dirbusi BATUN įstaigoje nuo pat pirmųjų dienų, pereina dirbti į Radio Liberty Latvių Skyriaus redakcijos kolektyvą. BATUNas ieško asmens, kuris ar kuri galėtų tas pareigas perimti. Yra mokamas savaitinis atlyginimas. Reikalavimas — kad asmuo gerai žinotų anglų kalbą raštu ir galėtų rašyti rašomąja mašinėle. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į UBA-BATUNo vykdomąjį pirmininką Kęstutį K. Miklą, 71 Farmers Ave., Plainview, N. Y. 11803 — tel. (516) 935-0896 ar (212) 243-3822.

• Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos metinis narių susirinkimas įvyks kovo 7 d. 8 v. v., penktadienį, Margučio patalpose, 2422 W. Marquette Road, Chicago, Ill.

Susirinkimo programoje valdybos narių pranešimai ir naujosios valdybos rinkimai. Valdyba bus renkama iš penkiolikos asmenų dviejų metų terminui. Tik apsimokėję nario mokestį Lygos nariai turės balsavimo teisę. Tuoj po metinio susirinkimo įvyks naujosios

valdybos pareigų pasiskirstymas.

• Tautinių Grupių Respublikonų Tarybos metinė konvencija įvyks gegužės mėn. 16-18 dienomis, Mayflower viešbutyje, Washington D. C. Ši Taryba yra oficialus padalinys Amerikos Respublikonų Partijos komiteto. Tuo pačiu metu įvyks ir Lietuvių Respublikonų Federacijos susirinkimas ir naujosios valdybos rinkimai.

• Juozas Krisčiūnas, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Mainzo apylinkės ilgametis pirmininkas, šiuo metu serga. Linkime greit pasveikti ir tęsti toliau lietuviškos darbą Vokietijoje.

LOS ANGELES

IS KREDITO UNIJOS DARBU

Tautinių namų salėje, 3356 Glendale Blvd., vasario 23 d. įvyko Los Angeles Lietuvių Kredito Unijos (kooperatyvo) metinis susirinkimas. Susirinkimą pradedant, tylos minute pagerbti mirusieji nariai: Balys Čiurlionis ir Vanda Ma-

žeikienė.

Valdybos vardu apie praėjusių metų darbus pranešė vicepirm. I. Medziukas ir išdininkas V. Pažiūra. Iš pranešimų paaiškėjo, kad baigiant 1974 metus, unijos aktyvai buvo 456,470 dol. Indėliai siekė 394,834 dol., o šių metų vasario mėn. 409,000 dol. Paskolų balansas metų gale 289,357 dol., o vasario mėn. 304,000 dol. Procentų už išduotas paskolas ir kitus investavimus gauta 41,492 dol. Išlaidų turėta 12,846 dol. Žymiausia išlaidų pozicija sudaro narių gyvybės ir paskolų draudimas — Minnesota Mutual Life Insurance Company sumokėta 4,940 dol. Nariams dividendo išmokėta 6% — 21,546 dol. Garantijų ir special. rezervo fonduose yra 47,074 dol.

Apie Kredito komisijos darbą pranešė jos pirm. A. Valavičius. Komisija praėjusiais metais apsvaistė 44 paskolų pareiškimus 124,116 dol. sumai. Paskolos buvo išduotos pirkti nekilnojamojamam turtui, automobiliams ir asmeniškos.

Priežiūros komisijos pirmininkas K. Prišmantas pranešė, kad buvo patikrintos knygos ir narių indėlių bei paskolų sąskaitos, išsiuntinėjant jiems laiškus ir prašant pranešti, jei būtų pastebėtas koks nors nukrypimas. Tačiau jokių nusi-skundimų negauta. Be to, jis pažymėjo kad kasmet Korporacijų departamento revizoriai tikrina visą unijos darbą vietoje ir taip pat siuntinėdami nariams laiškus su sąskaitų balansais.

Kadencijai pasibaigus, iš valdybos turėjo išeiti: I. Medziukas ir V. Aleksandrūnas, iš priežiūros komisijos — K. Prišmantas, iš kredito komisijos — I. Medziukas. Jie vėl buvo perrinkti trejiems metams toms pačioms pareigoms.

Einamuose reikaluose paklausimų ar pasiūlymų formoje pasisakė daugelis dalyvių: B. Stančikas, P. Butkys, A. Kiršonis, J. Petrauskas, P. Sakas, J. Gedmintas ir kiti.

Susirinkimui pasibaigus, buvo vaišės, laike kurių tęsiami pasikalbėjimai ir gvil-denami įvairūs projektai.

I. M.

CAPE COD

VASARIO 16
MINĖJIMAS

Cape Cod Lietuvių Bendruomenė pirmą kartą paminėjo vasario 16 dieną. Minėjimas susidėjo iš keletos dalių:

Pamaldos už žuvusius ir kenčiančius vergiją lietuvius. Nors tik vienos Mišios buvo užpirktos, bet kunigai per visas penkias Mišias

Kr. Donelaičio lit. pradinės mokyklos mokiniai dainuoja Vasario 16 minėjime.

V. Noreikos nuotrauka

paskelbė ir prašė Dievo Palaimos ir žmonių maldų mūsų Lietuvai greičiau atgauti pilietinę ir religinę laisvę ir nepriklausomybę.

J. Biliūnienės pranešimas apie Lietuvą ir rengiamą tautodailės parodą Parapijos Katalikų Moterų organizacijai.

Pats Nepriklausomybės minėjimas - susirinkimas, kurį apylinkės pirm. M. Biliūnas gražiu žodžiu atidarė ir J. Strazdas skaitė gerai paruoštą paskaitą apie "Tautos išsilaikymo temas lietuvių poezijoje". Po paskaitos sekretorius E. Jansonas perskaitė rezoliuciją, kuri buvo išsiųsta Prezidentui Fordui ir Valst. Sekret. Kissingeriui. Po oficialios dalies p. Krasauskienė su S. Mineika sudainavo duetą ir S. Mineika dar keletą senoviškų lietuviškų dainelių pritariant gitarra. Po to buvo bendra kavutė.

Tautodailės paroda šeštadienį ir sekmadienį.

Bet svarbiausia tai buvo išleista į amerikiečių visuomenę su dviem straipsniais vietiniame dienraštyje Cape Cod Standard Times ir labai gražia ir didele nuotrauka mūsų išdininkės E. Mineikienės tautiniuose rūbuose.

Straipsnyje redaktorius S. Lingle užvardintame "Lietuvių paroda mini Nepriklausomybės Dieną" pasikalbėjimo forma su valdyba aiškina apie tautodailės meną, tautinius rūbus, gintarą kuris bus išstatytas tautodailės parodoje šeštadienį ir sekmadienį, bet svarbiausia buvo apžvelgta trumpai istorinė Lietuvos eiga, Nepriklausomybės laikotarpis ir dabartinė padėtis. Straipsnis su nuotrauka užėmė pusę didelio formato laikraščio puslapio.

Patį tautodailės parodą buvo labai gausi gražiais eksponatais ypač gintarais audiniais, lietuviškais kryžiais, kopytėlėmis ir šiaip medžio drožiniais ir daugeliu vertingų ir didelių gintaro išdirbinių bei paveikslų. Buvo net Lietuvos pinigų kolekcija (p. Šlepavičiaus) nuo 1 cento iki 1000 litų. Taip pat daug knygų išleistų anglų kalba. Lietuvos kryžių kolekcija reprodukcijose (Mikalauskas) ir Lietuvos žemėlapis.

Čia priklausytų nuoširdi padėka ir pagarba visiems

CHICAGO

PAMINĖJO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Kr. Donelaičio aukštesniojoje ir pradinėje mokykloje, Chicagoje, visi mokiniai vasario 15 d. atėjo pasipuošę tautiniais drabužiais. Tai įprasta tradicija Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo dienoje. Netrukus abiejų mokyklų mokiniai rinkosi į salę ir, kaip jau 15 metų įprasta, atliko lietuvišką, patriotišką programą Vasario 16-tos progą.

Programa pradėta Amerikos ir Lietuvos himnais, o minėjimą atidarė mokyklų direktorius J. Širka trumpa, gražia kalba. Šiais metais Kr. Donelaičio mokyklos šventė savo gyvavimo penkiolikmetį, todėl direktorius ragino visus ir toliau tęsti kilnų, lietuvišką darbą iki visi galėsime susitikti laisvoje Lietuvoje.

VIII kl. mok. V. Kliknaitė perskaitė tos pačios klasės mok. V. Martinkos rašinį "Nepriklausomos Lietuvos atkūrimas". Tai buvo įžanga ir įvadas Nepriklausomybės paskelbimo Akto skaitymui, kurį perskaitė VI kl. mok. P. Krutulius. Ši oficialioji, rimtoji programos dalis tėvelius ir mokinius nukėlė į nepriklausomybės kūrėjų kovas ir Lietuvos atgimimo laikotarpį. Mokyklų inspektorius J. Bagdonas

tautiečiams kurie paskolino tuos eksponatus, visai Valdybai ir ypač p. Mineikienėi kuri iškėlė mintį apie parodos suruošimą, pati surinko ir kitoms ponions padedant gražiai išstatė ir po parodos vėl viską gražino tvarkingai savininkams. Taip pat ir St. Mineikai, kuris tiek daug prisidėjo prie parodos surengimo paruošiant specialias medines lentas kur buvo išstatyti iš gintaro išdirbti paveikslai ir kt. medžio išdirbiniai.

Žinoma gražų ir iškilmingą išpūdį padarė žmonėms mūsų ponios apsiirengusios tautiniais lietuviškais kostiumais p.p. Jansonienė, Mineikienė ir Strazdienė, kurios aiškino apie eksponatus. Kadangi paroda buvo užėmusi 6 didelius stalus tai prie aiškinimo dar dalyvavo pp. Biliūnienė, Biliūnas, Jansonas ir Mineika.

Parodą aplankė virš 600 žmonių ir išreiškė didelį susidomėjimą ir nustebimą, kad tokia maža lietuvių kolonija istengė parodyti amerikiečiams įdomaus ir savito lietuviškos tautodailės meno ir ypač gražių gintaro išdirbinių. Todėl tebūna garbė ir padėka visai valdybai ir visoms lietuvių šeimos nuoširdžiai bendroms jėgomis padėjusiems pasiekti tokio gražaus Nepriklausomybės Dienos minėjimo ir tautodailės parodos pasisekimo Cape Cod. (kor.)

perskaitė Simo Kudirkos sveikinimą visiems mokiniams Vasario 16-sios progą ir taip pat mokyklų 15 su-kaktuvėms.

Meninėje dalyje dar buvo šokami tautiniai šokiai, kuriuos paruošė mokykl. R. Kleinaitytė ir I. Smieliauskiene. B. Brazdžionio eilė-raštį "Lietuvos vardas" deklamavo V kl. mok. V. Kučaitė, VII kl. mokiniai skaitė sudėtinį rašinį "Patriotinis motyvas Vaičiūčio ir Maironio poezijoje", o VI kl. berniukai — "Lietuvos spaudai ir Valančius".

Pradinės mokyklos choras, vad. mokykl. D. Gierštienės sudainavo porą dainų, o paskui visi abiejų mokyklų mokiniai nuotaikingai užtraukė oficialiąją mokyklų dainą "Su mokslu į rytojų". Minėjimo programa buvo trumpa, bet prasminga ir praėjo labai sklandžiai. Jai vadovavo mokyklų direktorius J. Širka.

Audra Aleknaitė,
VIII kl. mokinė

KEYPUNCH OPERATOR

For National Retail Organization. Experience necessary. Prefer knowledge of Disc system, (3472). Will train anyone with inforex or IBM 120 experience. Excellent salary, all company benefits.

Apply to:
PERSONNEL DEPT.

EXECUTIVE
OFFICES

NEISNER
BROS. INC.

49 East Ave.
Rochester, N. Y. 14604

An Equal Opportunity Employer (18-19)

WANTED JOURNEYMEN

1ST CLASS SKILLED

MACHINISTS

Need B&S and W&S screw machine operators for 2nd shift, 10 pct. premium also toolroom machinists, 1st and 2nd shifts. Must be experienced, make own setups and have own tools. Excellent fringes plus profit sharing. JERGENS, INC. 19320 REDWOOD AVE. Off Nottingham CLEVELAND, OHIO 216-486-2100 Ext. 200 An Equal Opportunity Employer M/F (15-21)

WANTED JOURNEYMEN

or 1ST CLASS SKILLED

MACHINISTS WANTED

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experienced in job shop and repair work on boring mills, milling machines, lathes, etc. Company located in Belmont County. Good wages, pension, health and life insurance, holidays, vacations, etc. Contact Jack Howell. J. HOWELL MACHINE INC. P.O. BOX 6 SOMERTON, OHIO 43784 614-757-2341 (18-19)

OPPORTUNITY FOR MEDICAL TECHNOLOGIST

MT(ASCP) Registered or Candidate. Good salary & benefits. In a new 110 bed modern hospital located in a town of 50,000. Call collect (405) 234-3371, Ext. 382. Apply or write: To Chief Laboratory Technologist ENID MEMORIAL HOSPITAL ENID, OKLAHOMA 73701 (18-24)

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Išvyksta BALANDŽIO 25 dieną — grįžta
gegužės 3 dieną
iš BOSTONO ir NEW YORKO
KAINA TIK \$739.00

Prie šios grupės galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu; pav., vykstantiems iš Chicago \$119.00
Clevelando \$ 84.00 daugiau.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
NESIVĖLUOKITE!

Vasaros ekskursijos į Lietuvą prasideda GEGUŽĖS mėnesį. Registracijas priimame dabar.

Kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

PADEKIME TIKINTIESIEMS LIETUVOJE

KIEKVIENAM LIETUVIUI GAVĖNOS LAIKE
dera paklausti save, ar esu lojalus
LIETUVOS KATALIKŲ REIKALAMS.

Jiems reikalinga mūsų kiekvieno pagalba. Atlikime šią pareigą kiekvienas savo auka per Lietuvių Katalikų Religinę Salpą.

Savo aukas siųskite: LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID,

64-09 56 Road,
Maspeth, N. Y. 11378

Aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

LKRŠ Valdyba
Vysk. Vincentas Brizgys, pirm.

Siunčiu savo auką
Persekiojamai Bažnyčiai Lietuvoje paremti \$.....

Parašas

Adresas

Vasario 16 progą Cape Cod lietuviai suruošė tautodailės parodėlę. Prie eksponatų stovi: E. Mineikienė, I. Jansonienė ir E. Strazdienė.